

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika. — Inserati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.

„Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravištvu: Knaifova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaifova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Gosp. dr. Anton Korošec!

Po poročilu Vašega „Slovenca“ ste včeraj na shodu v „Unionu“ rekli, „da je dr. Puc von Filipshof dobil od ljubljanske Mestne hranilnice, oziroma Slavenske banke izplačan horendni honorar od preko 400.000 Din, še preden je pobral z magistrata svoja šila in kopita.“

Ugotavljam, da ste s temi trditvami nesramno lagali in obrekovali!

Dr. Dinko Puc.

Klerikalna klika na begu z mestnega magistrata

V zavesti, da jim je na magistratu odklenalo, skušajo klerikalci rešiti, kar se da. — Nastavili so definitivno celo vrsto svojih agitatorjev. — Razdelili so že 52 stanovanj v še nedograjenih hišah.

V vojni je nekaj princip taktike, da umikajoče se armade za seboj zažigajo in uničujejo bojno polje. Taka umikajoča vojska je tudi klerikalna klika na mestnem magistratu, ki bi menda najraje uničila mestno hišo, samo da bi ne mogel bodoči napredni občinski svet vršiti svoje komunalne naloge. Zadnji hip je ta klika storila celo vrsto ukrepov, ki vitalno oškodujejo mestno gospodarstvo ter mestne finance.

Zadnje dva dni klika ni drugega delala, kot razpisala občinsko premoženje. Nastavila je za občinske uslužbenke celo vrsto klerikalnih agitatorjev brez službene kvalifikacije. Samo pri Mestni planini so včeraj izdali 20 novih dekretov za definitivno namestitvev.

Prav tako je klika iz strahu pred bodočim občinskim svetom že v naprej oddala skoraj vsa stanovanja v še nedograjenih mestnih hišah. Samo včeraj je vladni komisar podpisal 52 dekretov, s katerimi se oddajajo stanovanja v mestnih stanovanjskih hišah v Kozeljih, ki bodo gotove šele meseca novembra.

Kaj vse počne klika pri svojem že započetem umiku z magistrata, naravno še nismo mogli izvedeti, ker se vse vrši v največji tajnosti pri zaklenjenih vratih. Mi samo to vemo, da je klika ne le na umiku, marveč tudi že na begu.

Vse nepravilnosti bodo popravljene, vse protizakonitosti kaznovane. Klika bo pa tudi osebno poklicana na odgovornost za provzročeno materijalno škodo.

Danes izide posebna izdaja „Slovenca“

Danes opoldne smo bili obveščeni, da pripravljajo v Katoliški tiskarni za danes popoldne posebno izdajo „Slovenca“, ki naj bi pomagala z lažmi in obrekovanjem reševati obupni položaj Pirčeve in Pustove liste. Kakor nam poročajo, bo „Slovenec“ priobčil v tej posebni izdaji celo vrsto izmišljenih in v ljubljanski klerikalni kuhinji skovanih telegramov iz Beograda, ki naj zlasti bombastično razglasijo „uspehe“ in „prijetivke“ ministra dr. Gosarja za Ljubljano. Že samo dejstvo, da so ti „uspehi“ nastali baš zadnji dan pred volitvami, je dovolj krepak dokaz, da bodo „Slovenčevi“ telegrami samo volilna farbarija. Nam pa je naš izvestelj tudi povedal, kako so vse te vesti fabricirali in kdo jih je fabriciral.

Prav tako bo klerikalni ljubljanski klika v posebni izdaji „Slovenca“ zašepetalo in varanje volilcev priobčila vsakojake laži z mestnega magistrata. Celotno leto je imela klika čas, da bi pokazala,

kaj je pametnega in dobrega ukrenila, če pa prihaja pred ljubljansko javnost šele zadnji dan, je za vsakogar razumljivo, da so to le volilni manevri, ki jih mora vsakdo, pa naj vsebujejo karkoli, že od daleč spoznati, da so sleparskega izvora.

Naprednjaki! Vam ni treba še posebej povedati, da se klerikalci, ko jim teče voda v grlo — ne le iz privržene izprijetosti, marveč tudi iz obupa, poslužujejo sleparije in goljufije. Dolžnost vsakega naprednjaka pa je, da odpira danes in jutri oči tudi tistim ljubljanskim volilcem, ki iz katerega koli vzroka ne morejo razumeti propalosti klerikalne volilne agitacije.

Povejte vsem in vsakomur, da karkoli bo danes ali jutri prišlo iz Katoliške ali pa kake druge tiskarne proti Naprednemu bloku, da je vse to samo volilni švindeln obupan klerikalcev.

Nič jim ne verujte, nič jim jutri kroglic ne dajte!

Kaj so povedali klerikalci na snočnem shodu

Mesto programa in stvarne kritike le psolve in obrekovanja. —

Verajšnji klerikalni shod v „Unionu“ je dokazal, da nimajo klerikalci nobenega komunalnega programa za Ljubljano. Dr. Gosarja na shod ni bilo, opravičil se je le s rikalne liste in dasi je javnost pričakovala njegovih izjav, kaj misli storiti kot minister za Ljubljano, kako namerava podpreti njeno stanovanjsko akcijo, zakaj so se pod klerikalno vladno obdavičili invalidi, zakaj se je v državi proračunu znižala postavka za podporo invalidom za 80 milijonov, zakaj se je razširil davek na ročno delo na delavce v državi in samoupravnih podjetjih, v Ljubljani tudi na mestne delavce, zakaj se re-ducirali železniški delavci itd. itd. Dr. Gosarja na shod ni bilo, opravičil se je le s kratko brozjavko, da je zadržan po važni ministrski seji, na kateri se bo razpravljalo tudi o potrebah Slovenije in seveda tudi Ljubljane. No, v Beogradu se vrši ministrska seja skoro vsak drugi dan in baš včeraj ministrski svet ni ničesar važnega sklepal o zadevah Slovenije, kajti listi poročajo, da je sklenil le o poštini in direktorjih.

Dr. Gosar se je pač ustrašil ljubljanskih volilcev, ki so zelo radovedni, kako namerava rešiti stanovanjsko vprašanje, koliko bo nakazal iz svojega proračuna za stanovanjsko akcijo v Ljubljani in ali se ima likvidacija državnega socialnega skrbstva nadaljevati v isti smeri kakor je začel kot minister socialne politike meseca februarja.

Dr. Gosarja torej ni bilo. Pa tudi drugi trije govorniki dr. Korošec, prof. Jarc in urednik Terseglav niso znali ničesar povedati o klerikalnem komunalnem programu, zabavljali so pač proti članom bivšega gerentskega sveta, češ da niso ničesar naredili za Ljubljano, povedali pa niso znali, kaj so klerikalci naredili zanj, kaj nameravajo še storiti, zlasti pa, kaj sta napravila za Ljubljano njihova zastopnika v sedanjem klerikalnem režimu na magistratu gg. Pirč in Pust. Nihče ni pojasnil, zakaj je občina ljubljanska vrgla proč

450.000 Din za brezpredmetno koncesijo pogrebne družbe „Concordie“, zakaj je vrgla proč 2.500.000 Din dunajskim židom za ljubljanski obrabljeni tramvaj, ki kljub temu še mestna last ni postal, zakaj si je g. Pust sam sebi oddajal občinska dela in hotel pri tem občino še oškodovati za dobavo nerabnega lesa.

Dr. Korošec tudi ni ničesar povedal, kaj je že on storil za prosep Ljubljane in njene prebivalstva, kar bi bilo brez dvoma najboljša agitacija za klerikalno kandidata listo, molčal je o vsem tem kakor je molčal pred zadnjimi skupščinskimi volitvami.

Dr. Korošec je pač lagal, da se hočejo demokrati polastiti Mestne hranilnice ljubljanske, ni pa se upal ugotoviti, da so ta lepo razvijajoči zavod, ki je eden največjih in najsolidnejših v Sloveniji, edenovolično ljubljanski naprednjaki, in da so se proti njemu od nekaj borili klerikalci, ker so ga zaradi njegove solidnosti smatrali za konkurenco svojim denarnim zavodom.

Edino, kar so mogli klerikalni govorniki v „Unionu“ navesti o ljubljanski komunalni politiki, je bila trditev, da sta gg. Pirč in Pust na magistratu povsem nepristransko gospodarila, značilno pa je, da tema dvema gospodoma samima niso pustili pojasniti, zakaj so mestne blaginje sedaj docela prazne. Gg. Pirč in Pust, ki bi morala predvsem podati ljubljanski javnosti obrazloženo tem svojem gospodarstvu, sploh nista govorila, četudi je bila javnost hudo radovedna, kaj bi povedal g. Pust o svojih svežih tramovih, ki jih je hotel zazidati v mestne hiše.

Dejstvo je, da se klerikalni voditelji niso upali podati nobenega obračuna o svojem delu, da niso z ničemer označili, kako nameravajo v bodoče skrbeti za Ljubljano, in da so včeraj zborovali v „Unionu“ čuli samo par laži, ki so bile že ovržene in par nesramnih napadov na demokrate, za katere bodo še dajali odgovor tudi pred sodnijo.

★

Združitev demokratov in klerikalci

Današnji „Slovenec“ je seveda tudi svoje poročilo o političnem položaju v Beogradu prikožil za ljubljanske volitve. Zlasti negira akcijo za osnovevanje demokratskega bloka in da stoji tozadevna pogajanja neposredno pred zaključkom. Onč, ki bi kljub znani lažljivosti klerikalnega tiska morda vendarle bili v dvomu, opozarjamo na poročilo zagrebških „Novosti“, ki so kakor znano, glasilo g. Vukičevića. V današnji številki prinašajo na drugi strani o tej akciji, odnosno o včerajšnjih konferencah v demokratskem klubu poročilo, v katerem med drugim povdarjajo, da je „bilo na dnevnem redu včerajšnje konference tudi vprašanje odnošajev med demokratsko zajednico in SDS ter da je bilo enodušno ugotovljeno, da so vsi za kar najtesnejše sodelovanje s SDS, odnosno za spojitve obeh strank.“

„Slovenec“ vse zavijanje in zatajevanje ne bo nič pomagalo. Demokratiški blok je tu in Korošec-Vukičevićevemu režimu je že odklenalo.

Teror klerikalnega tovarnarja

Povsod izvajajo klerikalni mogotci nad delavci največji teror. Ta teror ne vlada samo v mestnih podjetjih, marveč tudi v drugih podjetjih in tovarnah, ki jih vodi klerikalci. Tako je v tovarni Karla Pollaka na Sempeterski cesti na vratih nabit letak, ki pravi:

„Kdor pri jutrišnjih volitvah ne bo volil SLS, bo takoj odpuščen iz službe.“

Pod letakom je podpisan neki Lipovčičak.

Blagoslovljene laži

Da so klerikalci mojstri v lažeh, je znana stvar. Gabrovske letaki pred zadnjimi skupščinskimi volitvami so eden najznačilnejših dokazov tega dejstva.

Tudi sedaj ob volitvah v ljubljanski občinski svet operirajo klerikalci v zadnjem trenutku z nesramnimi in očividnimi lažmi, s katerimi se prej niso upali priti na dan, ker so vedeli, da bi sledilo zanje prezgodnje razkrinkanje.

Tako se je dr. Korošec včeraj pridružil kot vodja svoje stranke tovarišem dr. Kulovcu in Gabrovšku. Napadel je nositelja liste Naprednega bloka dr. Dinka Puca, ki mu danes sam odgovarja, napadel ves bivši gerentski svet in ponavljal demagoške volilne bombe iz „Slovenca“.

Nesramna laž je trditev klerikalcev, da so demokrati okrnili ljubljansko občinsko avtonomijo, kajti nihče drug kakor klerikalci in radikali ni glasoval za letošnji finančni zakon, ki določa v svojem čl. 83, da se podrejuje finančna samouprava ljubljane finančnemu ministru v Beogradu.

Laž je klerikalna trditev, da je bivši gerentski svet delal pristransko in da je bilo delo gg. Pirčev, Pustov na magistratu povsem nepristransko, kakor je trdil včeraj v „Unionu“ g. Jarc. Vsej Ljubljani je nasprotno znano, zlasti pa to, da je g. Pust sam sebi oddajal občinska dela, in da je g. Pirč spravljal v mestno službo celo svojega lastnega brata, čeprav zanj ni imel nobene kvalifikacije.

Če je kdo delal pristransko, je delal to sedanjí klerikalni režim na mestnem magistratu.

Laž je trditev današnjega „Slovenca“, da so „esdeesariji pretepli“ včeraj na Kongresnem trgu nekega invalida, da se ta invalid piše Jereb, da je obležal pod udarci nezvesten na tleh, ker je policijsko ugotovljeno, da je dotičnik dobil epileptičen napad in da se ne piše Jereb, ampak Anton Tekavec.

„Slovenec“ se je nalogal, da je dobilo več naprednjakov osebne podpore na magistratu. Dva izmed navedenih sta zahtevala od mestnega knjigovodstva pojasnila in dobila sta uradno potrdilo, da nista prejela od magistrata nikake osebne podpore. Potrdilo g. nadzornika Prapeta je bilo že objavljeno; g. prof. Sič, ki ga „Slovenec“ tudi navaja v svoji listi, pa je dobil danes od mestnega knjigovodstva naslednji dopis:

„Gospod Albert Sič, profesor v pok. v Ljubljani. Na Vašo prošnjo z dne 1. oktobra t. l. se Vam uradno potrjuje, da niste od mestne blaginje prejeli nikake osebne podpore, temveč le v decembru 1924, 500 dinarjev za božičnico, kakor so jo prejeli vsi mestni uslužbenici. — Mestno knjigovodstvo v Ljubljani, 1. oktobra 1927. Podpis: Volc.“

Torej zopet blagoslovljena laž! In tako gre naprej brez konca! Odgovor pride jutri tak, da bo klerikalcem prešlo veselje za laži in obrekovanja.

Mobilizacija naprednih dobrovoljcev

Klerikalci agitirajo za jutrišnje volitve od moža do moža. Nikogar ne izpuste, vsakogar obdelavajo. Ene z lišanjem, druge s pretnjami, tretje s podkupovanjem, vse pa z lažmi in obrekovanjem. Mi klerikalnih metod ne bomo posnemali, ker dejanja SLS ter paševanje klerikalne klike na mestnem magistratu kričijo do neba. Samo mali del tega, kar je klerikalna klika ugajala v mestni hiši, smo razkrinkali, a to že zadostuje, da klerikalne liste noben pošten in pameten ljubljčan v svojem lastnem interesu ne more in ne sme voliti. Navdušenje in samozavest, ki vlada v naših vrstah, pa še ne zadostuje za dosego popolne zmage. Zato je treba danes in jutri še intenzivnega drobnega dela od volilca do volilca.

Naš volilni aparat je sicer dober, a v očigled pritiska nasprotnikov neobhodno potrebuje še pomočnikov.

Pozivamo radi tega tudi somišljenike, ki se dosedaj še niso aktivno udeleževali agitacijskega dela za volitve, da se oglasijo kot dobrovoljci v naših agitacijskih pisarnah.

Interes napredne Ljubljane zahteva, da je danes in jutri vsak zaveden pristaja Narodnega bloka naš dobrovoljec v krogu svojih znancev in prijateljev. Najmanj po enega mlačenca mora spraviti vsak naš dobrovoljec na volišče.

Mobilizacija naših dobrovoljcev je razglašena in nihče ne sme biti kukavič. S ponosom in zadoščenjem bomo jutri zvečer videli krasen uspeh svojega dela. V zadoščenje bo nam vsem, da smo naprednjaki z združenimi močmi mogočno vrgli ob tla pokvarjeno klerikalno gospodo.

Osrednji volilni odbor
Naprednega bloka.

Zaključna pogaiania za združitev obeh demokratskih strank

Sestanek oficijelnih zastopnikov DS in SDS. — Bistveno spremenjena politična situacija. — Proste roke demokratov v verifikacijskem odboru.

— Beograd, 1. oktobra. Včerajšnji sestanek med oficijelnimi zastopniki SDS in DS, na katerem se je razpravljalo o načinu združitve obeh demokratskih strank, se v političnih krogih živahno komentira. Listi poročajo, da je ta konferenca rodila pozitivne rezultate ter da bo fuzija obeh skupin izvršena že prihodnje dni.

Splošno se naglašja, da je to najvažnejši dogodek v razvoju naše notranjopolitične situacije tekom zadnje dobe, ker bo združitev obeh demokratskih skupin znatno spremenila razmerje v Narodni skupščini. Ni še sicer jasno v katero stran bodo krenile razmere v radikalni stranki, toda če se pasičevci odcepijo, bo demokratska zajednica najmočnejša skupina v parlamentu. S tem bo prenešeno težišče naše državne politike

z radikalne stranke na demokratski blok.

Na včerajšnji konferenci v demokratskem klubu pa se je razpravljalo tudi o drugih aktualnih vprašanjih. V glavnem pa o postopanju demokratske stranke v verifikacijskem odboru. Demokratski ministri so se popolnoma solidarizirali z g. Davidovićem, ki stoji odločno na stališču, da mora Narodna skupščina pri verifikaciji mandatov igrati vlogo sodnega organa in neke vrste porote in da mora strogo postopati po zakonu in izločiti iz verifikacijskega odbora vsak politični moment. V političnih krogih vlada prepričanje, da bo izvajanje tega sklepa imelo za posledico razveljavljenje nekaterih radikalnih mandatov kar bo edvomno dovedlo do ostrih konfliktov med demokrati in radikali.

Kako so esdeesariji pretepli invalida

Blagoslovljene laži g. Gabrovška se nadaljujejo. — Bolezen svojega agitatorja zlorablja za volilno bombo. — Za samaritansko delo klerikalno prokletstvo.

„Slovenec“ poroča, da so snoči pristaji Naprednega bloka pretepli na Kongresnem trgu pred lokalom upravištva „Narodnega dnevnika“ nekega stoodstotnega invalida po imenu Jereb, ki da ga je neki znan sportnik tako krepko sunil v prsa, da je omedlel in se zgrudil nezvesten na tla. „Slovenec“ trdi, da se je nato zbrala okoli njega množica, ki je glasno obsojala nasilje. Prišel je zraven tudi profesor g. Pavlič, ki je prišel reševati situacijo in je dvignil tega invalida ter ga prenesel s pomočjo stražnika na dvorišče hiše, kjer je nastanjena tvevka „Alomac“ in kjer je ubogega invalida pričel močiti z vodo ter se opravičevati, da tega ni kriva SDS in da je vse to delo posameznikov.

Kakor se vidi, hoče „Slovenec“ iz povsem brezpredmetnega dogodka skovati za se političen kapital v obliki znanih Gabrovških letakov izza zadnjih skupščinskih volitev, ki so trdili, da so pristaji SDS na shodu v Kazini strahovito pretepli delavce in invalide.

Invalid, ki ga omenja „Slovenec“, je bil eden izmed tistih, ki so prišli snoči s klerikalnega shoda v „Unionu“ izizvat in demonstrirati pred Kazino, kjer se je vršil shod Naprednega bloka. Ko so prišli napredni zborovalci po shodu na cesto, je s klerikalnimi izizvajci vred pobegnil v smeri proti Wolfovi ulici, kjer je bilo tedaj vse prazno. Pred upravo „Narodnega dnevnika“ je dobil nenadoma epileptičen napad, padel je na tla in se prišel zvijati v krčih. Šele tedaj, ko je ležal na tleh, so prišli zraven zborovalci s shoda v Kazini. Da bi v temi in gneči človeka na tleh ne pohodili, so omenjenega invalida takoj obstopili trije stražniki, vendar pa mu nihče ni pomagal. Zbrala se je res okoli skupine gruča ljudi, ki se pa niso zgražali nad nasiljem, pač pa so nekateri, ki so videli stoodstotnega invalida vpti in demonstrirati pred Kazino, izražali mnenja, da je simulanta.

Kljub temu sta pristopila zraven prof. Pavlič in neki medicinec, ki sta napram stražnikom izrazila svoje nezadovoljstvo, da puste ležati človeka na tleh, nato pa sta ga sama prišla za ramena in noge ter ga v resnici prenesla na dvorišče bližnje hiše, kjer sta ga pričela močiti z vodo. Epileptični napad je kmalu odnehal, komaj pa se je stoodstotni invalid zavedel, so bile njegove prve besede: „Prokleti demokrati!“ To je bila njegova zahvala prof. Pavliču in medicincu, naprednjakoma, ki sta mu samaritansko pomagala, dočim se nihče izmed

njegovih klerikalnih tovarišev in izizvajev ni zmedel zanj. G. prof. Pavlič ga je na to tudi opozoril, naka je odgovoril: „Ah, kaj, saj me je tudi že danes jutraj vrglo!“

Končno ugotavljamo, da „Slovenec“ nesramno laže, ako trdi, da se ta stoodstotni invalid piše Jereb, v resnici se piše Anton Tekavec ter stanuje v Askerčevi ulici, v baraki nasproti srednje obrtne šole. Znano je o njem, da je epileptik in da ima zelo pogoste epileptične napade, dostikrat tudi po dvakrat na dan. Nešto je prišlo na razpolago, da v trenutku, ko je dobil epileptičen napad, ni bilo nikogar izmed zborovalcev iz Kazine v njegovi bližini.

Ljubljana že dovolj pozna klerikalne lažnjive volilne šlagerje, zato bo tudi najnovejša volilna laž dosegla baš nasproten namen, kakor ga žele klerikalci.

Napeto razmerje z Bolgarijo

Ali je to posledica sofijskega potovanja g. Korošca?

— Beograd, 1. oktobra. Dogodki na bolgarski meji so zelo vznemirili vse kroge. Priznava se, da ni dvoma, da stoji za atentati na jugu in v Solunu bolgarska vlada. Splošno se vprašuje, je-li to sad potovanja g. dr. Korošca v Sofijo? Ogorčenje se obrača proti temu politiku ki je z napačno informacijo spravil v zmožo naše oficijelne kroge.

Revizija nettunskih konvencij

— Rim, 1. oktobra. Današnji listi objavljajo izjavo jugoslovenskega poslanika v Rimu g. Rakića, ki jo je podal nekemu nemškemu novinarju. Rakić naglašja v izjavi, da Jugoslavija ne more ratificirati nettunskih konvencij in da tudi italijanska vlada ne vztraja več na teh konvencijah. V komentarjih naglašajo italijanski listi, da bodo nettunske konvencije redigrane in da bodo v kratkem pričela tozadevna direktna pogajanja med Beogradom in Rimom.

Borzna poročila

Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Curih 1095.5, London 276.45, Newyork 56.73—56.75, Pariz 310.5, London 276.5, Newyork 56.74, Pariz 223.5, Praga 168.40.

Zagrebska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Curih 1095.5, London 276.45, Newyork 56.73—56.75, Pariz 310.5, Milan 310.50, Berlin 13.335, Praga 168.40, Dma 60.

Spomnite se klerikalnih laži ob skupščinskih volitvah! — Ne verujte jim, ne dajte klerikalcem kroglic!

Napredna Ljubljana bo storila jutri svojo dolžnost! Njena skrinjica je tretja!

Silno razburjenje v gledališču

Osobje je prejelo danes samo del svojih plač. — Odtegnjene so jim vse doklade. — Odpoved predstav in skušenj. — Za redukcijo gimnazij še demontaža gledališča.

Davi so naši gledališki umetniki vsi zaprepašeni našli nabito na črni deski v opernem poslopiju sledečo objavo: »Danes sem prejel iz Beograda tole brzojavko: Odredite izplačilo gaž brez gledaliških doklad, nadaljno izplačilo sledi v torek.

Upravnik Kregar.

V Ljubljani, 1. oktobra 1927.
Za upravo: Oton Zupančič, generalni tajnik.

V gledališču je nastalo ogromno razburjenje, saj so z odtegnitvijo dokladov reducirani prejemki za več nego polovico. Vprašanje ali gre za nadaljni kleroradikalni ukrep kulturne demontaže, ali se hoče gledališče ubiti, ali gre celo za »maščevalni akt« — vse to je bilo predmet burnih debat med gledališkimi igralci.

Gledališče (umetniške) doklade znašajo do 70 % vseh prejemkov. Člani opere in drame so dobili tako malo izplačano, da ne morejo plačati niti najnujnejših potrebščin. Pri tem pa je denar za celotno izplačilo vseh prejemkov v gledališki blagajni pripravljen!

V gledališču je danes pravi lom. Člani so soglasno odgovorili vse predstave in skušenj v drami in operi, dokler se njih finančne zadeve povoljno ne uredi. Popolnoma razumljivo je, da igralci ne morejo delati pod takimi pogoji in še posebno, ker so ravno za ta mesec pričakovali zboljšanja svojega materialnega položaja. Zato ta korak ni smatrali kot pasivno resistenco ali stavko, temveč dokazuje ta zadnji obupni korak naših umetnikov, da so gledališke razmere v naši Taliji gnile in trhle.

Upravnik g. Kregar se mudi v Beogradu, kjer so policajradikalni, zanašajoč se na podporo klerikalcev, očividno dobili korajžje, da pričnejo pri nas sedaj tudi z redukcijo gledališke umetnosti. Način, kako se to godi, je naravnost barbarski in bo vzbudil ogorčenje ce-

lokupne naše kulturne javnosti. Skrajni čas je že, da se dvigne vse, kar napredno čuti, ter z mogočno kretnjo ustavi pogubno politiko kulturne demontaže in socialnega barbarstva.

INTERVENCIJA POSLANCA DR. KRAMERJA.

Danes dopoldne se je oglasila pri ljubljanskem poslancu dr. Kramerju deputacija Udruga gledaliških igralcev pod vodstvom predsednika g. Bečeta ter ga je informirala o položaju. Posl. Kramer je obljubil svojo najenergičnejšo podporo, da se krivica, prizadejana našim gledališkim umetnikom, takoj popravi in da se napravi red v upravi gledališča. Prosil je zastopnike Udruga, da ostanejo z njim v stalnih stikih ter mu omogočijo, da posveča svojo trajno brigo težnjam našega gledališča.

Dr. Kramer je poslal zastopniku ministrstva prosvete ministru Šumenkoviču sledeči telegram:

»Danes je bilo po brzojavnem nalogu upravnika gledališča, ki se nahaja v Beogradu, ustavljeno izplačilo gledaliških doklad vsem članom ljubljanskega Narodnega gledališča. Razburjenje igralcev je ogromno, ker tvorijo te doklade več nego polovico njihovih itak skromnih prejemkov. Vse probe in predstave ustavljene. Javnost pripisuje ta korak kulturni demontaži politiki, ki se pri nas sistematično izvaja. Kot vrhovnega upravnika prosvetne politike Vas prosim, da se uveljavite strogo preiskava, kdo je to zakrivil. Skandal je tem večji, ker je denar v gledališki blagajni na razpolago. Celokupna kulturna javnost pričakuje, da boste gospod minister napravili red.

Dr. Kramer, poslanec za mesto Ljubljano.»

Buren večer na ljubljanskih ulicah

Klerikalni črni gardisti so skušali snoči strahovati Ljubljano in izzvati nemire. — Gorjača in nož kot zadnje volilno sredstvo SLS

Po snočnem klerikalnem shodu v »Unionu«, katerega se je udeležilo tudi veliko pristašev drugih strank in koncem katerega so klerikalni udnariki, za volitve nalašč organizirani za pretepe, radi protestnega medikla pretepli pristaša SDS, je večina udeležencev zapuščala dvorano mirno in se razšla. Pred »Unionom« pa se je zbirala takozvana elita SLS.

Po dolgem času je dr. Korošec zbral svojo »šrabo črno četo«. Postavil se je na čelo okoli 100 mladčev broječi četi ter odkorakal težkih korakov v poz, kakor ga včasih slikajo zagrebške »Koprive«, izpred »Uniona« nizdol Miklošičeve ceste proti magistratu, kakor da bi hotel, da ga že pred volitvami z naskokom zavzame. Spremljal stva ga čevljarček iz bližnje Šentpetrske ceste in neki študent ljubljanske filozofske fakultete. Kandidati SLS za občinski svet in govorniki, ki so govorili na shodu, so se poprej poskrili in izginili. Četa je kričala in prepevala prikorakala na Marijin trg. Pred Prešernovim spomenikom se je dr. Korošec ustavil in z njim tudi črna garda, med katero je bilo opaziti več pretepaških tipov, že deloma alkoholiziranih. Dr. Korošec je uvidel, da situacija ni zanj. Ko je privozil tramvaj, je skočil na voz ter se odjedal. Zbrana četa je ostala sedaj brez pravega stratega. Nekateri so malodušno odšli proti Unionu, pešička črni gardistov pa je na povlečje. »Udajmo na Kazino in razbijmo esdearski shod!« krenila po Wolfovi ulici v Zvezdo. Tem gardistom so se pridružili še tretji iz klerikalne kleti na Kongresnem trgu. Začeli so kričati: »Živio dr. Korošec! dol dr. Kramer!«

Pred kazinskim poslopjem navzoče mirne pristaše SDS je naravno to nesramno izzivanje ogorčilo in so reagirali s protimanifestacijo in napredno belo Ljubljano. V tem potu kostanj v Zvezdi so se na več krajih posamne skupine spoprijele. Nekateri so odgovarjali na klerikalne psovke z odločno in pošteno besedo, drugod zopet je prišlo do dejanskega spopada. Nastali so tudi komični prizori. Tako je neki klerikalec udaril svojega znanca, ker ga v temi ni spoznal. Napadeni se je zgrudil na tla. Ko je klerikalni napadalec opazil svojo zmoto, se je začel znanca opravičevati. Resnejši incident se je zgodil na Kongresnem trgu pred hišo štev. 3. O tem incidentu poročamo podrobneje na drugem mestu. Klerikalni izzivalci, ki so bili najeti, da razbijejo in motijo veličastno manifestacijo Naprednega bloka, so bili oboroženi s težkimi palicami in so rabili pri spopadih tudi nože. Tako je bil napaden naš človek, g. Josip L. od nekega klerikalca z nožem. Napadalec je nad njim zavilitel nož. Kljub temu, da je g. L. spretno pariral, je dobil precejšno rano na desni roki.

Očividno je bil namen klerikalne razgrajške tolpe izzvati resnejše incidente, da bi potem imeli klerikalni nek material

za hujškarje. Insceniran je bil na umeten način namreč tudi napad na neko damo. Ta dama se je nahajala v družbi svoje tovarišice in klerikalnega agitatorja. Gnetla se je vedno med najbolj živahnimi skupinami. Naenkrat se je začel ogorčen klic »Demokrati so napadli damo! Skandal!« Res sta dotično damo oba spremljevalca pod pazduho vodila iz bojnege vpevja. Dami pa je kmalu odleglo ter je nato veselo motrila razvoj borbe. Ko pa je potem neki gospod vprašal, kje da je bila udarjena, ali težko, je dobil kratek odgovor: »Ne! Nekdo mi je samo stopil na nogo!«

Politika, ki je bila v Zvezdi zbrana, je deloma preprečila resnejše spopade. Formirala se je pozneje povorka naprednih manifestantov, ki so odkorakali pred Unionom, da tako odgovore na nesramne klerikalne provokacije. Povorka se je mirno in brez vsakega incidenta pomikala od Uniona. Tudi tu je bilo nekaj časa mirno, čuli so se samo gromoviti vzkliki: »Dol Korošec!« Pri vstopu v unionsko klet pa so se postavili nekateri mlajši klerikalni petlini, med njimi mlad kaplan. Ta je začel napredno mladino izzivati in psovati, ona mu je krepko odgovarjala. Skrajno mirno in prevdramo nastopajoči policijski nadzornik je skušal preprečiti spopad med klerikalci in naprednjaki pred kletjo. To je tudi storil. Izza pleč policijskega nadzornika pa so začeli klerikalci groziti s palicami in celo z revolverjem. Mladi kaplan pa se je neprestano vsajal in izzival. Vzklikalo je med naprednimi manifestanti tako ogorčenje, da so grozili navlačiti na Union. Priposlovati je hladnokrvnosti in prevdarnosti starejših naprednjakov, da ni prišlo do resnejšega konflikta. Od Uniona so demonstranti krenili pod pritiskom ojačenega policijskega kordona nazaj v Zvezdo, od koder so se kmalu nato zopet razšli.

Batnanje socijalističnih delavcev.

Poleg naprednjakov in klerikalcev so snoči priredili shode tudi komunisti in socijalisti. Mestni dom, kjer so zborovali v precejšnjem številu komunisti, je bil naravnost blokiran od policije. V prostorih Delavske zbornice v Gradšču pa se je vršilo zborovanje pekovskih pomočnikov. Shoda sta potekala mirno in delavci so se razšli na domove, nekateri so pa postali v Zvezdi, da motre protiklerikalne demonstracije. Politika je začela naenkrat goniti iz Zvezde demonstrante proti Gosposki ulici. Na vogalu klna Matice je mirno stala skupina socijalistov. Policija jih je potisnila v Gosposko ulico, pri tem pa je začela rabiti pendreke, katere je neusmiljeno vhitela nad glavami in hrbti delavcev. Starejši socijalistični delavec je bil s pendrekom po hrbtu tako pretepen, da je danes za delo nezmožen. Prebivalci Gosposke ulice so opazovali, kako je policija neusmiljeno za

ukaz kleroradikalnega režima udarjala po demonstrantih in se je pet oseb valed težkih udarcev zgrudilo na tla. Demonstracije so okoli polnoči končale.

Današnje poročilo v »Slovencu« je nova blagoslovljena laž in najbolj dokaz, da so demonstracije izzvali klerikalci, ki bi radi s tem vznevolili mirne in dostojne ljubljanske meščane. Dejstvo je, da so začeli izzivati klerikalci, ki so prišli pred Kazino, še predno je bil končan shod Naprednega bloka. Računali so, da bo prišlo do spopadov, ki jih bodo potem lahko zavili po svoje in s hujškajočimi lažmi dosegli, da mnogi napredni volilci ne bi šli volit. K sreči pa je bilo snoči v Zvezdi toliko ljudi, ki so videli na lastne oči klerikalno početje, da bodo »Slovenčeve« laži ostale ravnotako brez uspeha kakor je ostal ob skupščinskih volitvah lažnjivi letak g. Gabrovskega.

Socijalno čustvovanje klerikalcev

Uslužbenci mestnega dohodarstvenega urada so doslej vsako leto prejeli paval 300 Din za čevlje. Ta znesek so pod bivšim gerentskim svetom dobili popolnoma v redu, ko pa je prišel na mestni magistrat vladni komisar, jim je bil ta pavšal takoj znižan za 50 Din. A tudi tega znižanega pavšala letos še doslej niso prejeli, dasi bi morali dobiti izplačane najkasneje že 1. septembra. Ali so mestne blagajne pod kleroradikalnim režimom res že tako izpraznjene, da se niti mestnim uslužbencem ne morejo več izplačevati njihovi prejemki?

V času gerentskega sveta l. 1925 so dobili uslužbenci mestnega dohodarstvenega urada zimsko obleko, ki jim pripada vsaki dve leti, že v začetku meseca oktobra. Pod današnjim kleroradikalnim režimom na magistratu pa še niti blaga ni in tudi ni nobenega upanja, da bi uslužbenci dohodarstvenega urada dobili obleko v doglednem času, čeprav so že precej hladne noči.

Tako znajo klerikalci skrbeti za mestne uslužbence, za katere so vedno imeli polno obljub in besed o krščanski pravičnosti in ljubezni do bližnjega. Kako znajo klerikalci varati, dokazuje tudi to, da jih je član kleroradikalnega sosveta g. Pirc neprestano slepil z obljubami, da bo uveden osem-urni delavnik, ostalo pa je vse samo pri obljubah.

Stanovanjske odpovedi v Ljubljani

Pri rednem okrajnem sodišču v Ljubljani, pristojnem za stanovanjske odpovedi, je bilo do danes podanih za novembarski termin 196 odpovedi stanovanj, večinoma strankam delavskih in srednjih slojev. Klerikalni magnat Carl Pollak sam je odpovedal 26 strankam stanovanje brez vsake tehtnejše utemeljitve. Med drugimi je odpovedal vdovi, katere mož je služil pri Pollaku 25 let. »Slovenec« je skušal Pollakovo nesocialno postopanje oblažiti ter je zatrjeval, da je Pollak odpovedal samo 6 strankam, ker rabi njih stanovanja za svoje delavce.

Za februarški termin je podanih že 9 stanovanjskih odpovedi.

Srednja kmetijska šola v Mariboru reducirana

Kakor smo že poročali, je mariborski župan in predsednik mariborske obl. skupščine dr. Leskovar o priliki konferencie oblastnih skupščin v Beogradu zahteval, da se ukine srednja kmetijska šola v Mariboru, ki je bila šele pred dvema letoma po dolgotrajnem prizadevanju gospodarskih krogov ustanovljena. Poleg mariborske gimnazije in medicinske fakultete ljubljanske univerze izgubi Slovenija pod kleroradikalnim režimom torej tudi še ta za razvoj našega kmetijstva vevaležen zavod. I. letnik, ki bi imel prihodnje dni pričeti s poukom, je že ukinjen. Dijaški, ki so se vpisali v I. letnik, so toraj opeharjeni za celo leto, ker se sedaj ne morejo več vpisati v kak drug sličen zavod in morajo ali v Srbijo ali pa v inozemstvo, da lahko nadaljujejo svoje študije in se izobražijo v poklicu, ki so si ga izbrali.

Z ukinitvijo tega zavoda pa je občutno oškodovan tudi Maribor sam, ki je s tem izgubil vevolemben zavod, katerega niso posečali le Slovenci, marveč tudi Hrvatje in Srbi, ker je bil tako po svoji organizaciji kakor po strokovnih močeh na glasu kot eden najboljših v državi. Maribor, ki je bil po zaslugi demokratov povzdignjen kot sedež mariborske oblasti v kulturni in gospodarski center vse severne Slovenije, bo vsled te brezglave demontažne politike zopet degradiran na brezpomembno provinčijino mesto.

V Mariboru vlada splošno ogorčenje nad takim početjem onih ljudi, ki so prej vprijarjali proti Beogradu prav divjaško gonilo, če je prej ukinil je kako brezpomembno uradniško mesto, češ, da delja proti interesom Slovenije. Sedaj pa ravno isti ljudje ne le pomagajo, marveč naravnost zahtevajo, da se vzamejo Sloveniji najvažnejši zavodi! Mariborčani naj si to dobro zapomnijo in naj dalje klerikalcem primeren odgovor na dne 18. decembra, ko bodo o priliki občinskih volitev zopet prosili za volilne krogičice, da dobe še nadalje v svoje roke skrb za mestno občino. Takih skrbnikov Maribor ne potrebuje in bo z njimi tudi obračunal!

Čechoslováci! Krajané, rodáci!

Obdržel jsem dopis, podepsaný „En Čechoslovak“, ve kterém se mně hrozí vypovězením z Jugoslavie, odvážím-li se činné účastniti volebního hnutí pro „Napřední blok“.

Prosím Vás, drazí krajané, abyste všichni bez rozdílu politického smýšlení v odpověd na tento neslýchaný, drzý útok na naše svobodné politické mínění sůčastnili se nedělních obecních voleb

a hlasovali pro kandidátní listinu „NAPŘEDNÍ BLOK“, jejímž nositelem jest

Dr. Dinko Puc,

to jest

skříňka číslo 3.

30./9. 1927.

Richard Fries.

Volišča in naši volilni lokali

- I. volišče: Realna gimnazija; gostilna Košak, Krekov trg.
- II. volišče: Mestni dom; ravnotam.
- III. volišče: St. Jakob (šola); St. Jakob-ska knjižnica.
- IV. volišče: Prule (šola); gostilna Kavčič, Privoz.
- V. volišče: Cerkvena ulica 21; gostilna Bergant, Trnov.
- VI. volišče: Deška šola Cojzov graben; pisarna Derenda, Emonska cesta 8.
- VI. volišče: Deška šola Cojzov graben; gostilna Mrak, Rimska cesta.
- VII. volišče: Realka; gostilna Panj, Vegovca ulica.
- VIII. volišče: Licej; Narodna tiskarna, Knafljeva ulica.
- IX. in IX. a volišče: I. drž. gimnazija; gostilna Novi svet, Gosposvetska cesta.
- X. volišče: Justična palača; pisarna dr. Grablovič, Sodna ulica.
- XI. volišče: Žensko učiteljske; gostilna Brezovšek, Komenskega ulica.
- XII. volišče: Moško učiteljske; gostilna Brezovšek, Komenskega ulica.
- XIII. volišče: gostilna Brezovšek, Komenskega ulica.
- XIV. in XIV. a volišče: Ubožnica; Bizjak, Bohoričeva ulica 16.
- XV. volišče: Čišnovar; gostilna Plankar, Dolenjska cesta.
- XVI., XVII. in XVIII. volišče: Šola Sp. Šiška; gostilna Grčar, Spodnja Šiška.

Novice iz Splita

Split, dne 28. sept. 1927.

Udeleženci kongresa pravnikov v Splitu. Danes je prišlo okoli 250 udeležencev kongresa pravnikov in Sarajevu. Pripeljali so se s parobrodem preko Gruža v našo luko. Na obali so bili sprejeti in burno pozdravljeni od tukašnjih pravnikov in splitske publike. Jutri ob 8. uri posetijo Marjan, popoldnu pa izkopine v Solinu. Zvečer se vrši na čast gostom komers v gledališki restavraciji.

Veliki bolgarski umetnik prof. Popov. Danes je dospel iz Zagreba v naše mesto svetovno znani virtuos na violini g. prof. Popov. Angažirala ga je uprava Narodnega gledališča za dva koncerta. Za koncert vlada v mestu veliko zanimanje, posebno v glasbenih krogih. Zadnje dni je mojster koncertoval v zagrebškem glasbenem zavodu z velikim uspehom. Iz Splita potuje v Ljubljano in od tam v Ameriko.

Narodno pozoršče. Danes je premijera »Ruške« od Petroviča Pecile, jutri zvečer pa predavanje dr. Vladimira Dvornikoviča o »Budi in budizmu«.

Tulski promet. Jesensko sezijo na našem primorju preživlja še vedno večje število gostov. Iz Nemčije in Avstrije dohajajo vedno, pa tudi naših stalnih gostov Čehov je videti še vedno v našem mestu. Vreme je lepo, ker je vročina ponehala in so zato sedaj najlepši dnevi letovanja. Med uglednimi gosti se nahaja sedaj v Splitu angleški poslanik v naši prestolici g. W. H. Kennard, g. Igo Rossier francoski konzul v Zagrebu in drugi ugledni tužci.

Iz luke. Veliki parnik za prekoceanske vožnje »Belvedere« iz Trsta je danes od-

plul v Južno Ameriko in ukrcal v Splitu 71 naših izseljenikov, ki gredo za kruhom. Opaža se, da narašča število naših izseljenikov dnevno. Vsaka inozemska ladja jih nekaj odpelje. Pač znak velike gospodarske in socialne krize v naši državi.

Angleško vojno brodovje ki bi imelo priti včeraj v našo luko, je dospelo danes. Pozdravila jih je naša križarka »Dalmacija«. Angleži ostanejo nekaj dni v naši luki in se moštvu tudi izkrca.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sobota, 1. oktobra 1927; katoličani: Remigij; pravoslavni: 18. septembra, Evmenija.

Jutri: Nedelja, 2. oktobra 1927; katoličani: Angelj; pravoslavni: 19. septembra, Trop. in Sav.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: »Oko za oko«.

Kino Dvor: »Knez Ernih gorac«.

PRIREDITVE V NEDELJO.

Kino Matica: »Zveza z Marsom«.

Sport: Ilirija—Primorje ob 16 na igrišču Ilirije. Hermes—Jadran ob 14.15 (igr. Ilirije); Slovan—Slavija ob 14 na igrišču Primorja.

DEZURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Ramor, Miklošičeva a.; Trnkoczy, Mestni trg.

Solnce zaide danes ob 17.42, vziide jutri ob 5.58 in zaide ob 17.40.

ZA NAŠE NAROČNIKE.

Danes so na vrsti naročniki serij F. in G.

Barve spreminjajo

Zmagoslavje namestnikov tistega, ki je dejal: »Moje kraljestvo ni od tega sveta«, je tako veliko, da so začeli spreminjati barve. »Sijajno« zmago pri skupščinskih volitvah so oznanjali z ogromno rdečo o številko 1. Rdeč je bil tudi plakat, ki je oznanjal tik pred sijajnim polomom »sijajno« dr. Koroščevo zmago. Takrat je bilo sploh vse rdeče, še oči so imeli zvečer gospodje Kristusovi namestniki rdeče, ker so morali z njimi nadomestiti lampijončke.

Zdaj se je pa rdeča barva kot znamenje radosti in zmagoslavja naenkrat izpremenila. Za občinske volitve je izdala Katoliška tiskarna plakat, na katerem je številka 1 zelena. Zelen po stane človek v jezi. Pa vendar niso Pusti in Pirci zeleni od jeze, da jih čaka jutri tako »sijajna« zmaga.

Kje je general Zagorski?

Vso poljsko javnost še vedno razburja usoda generala Zagorskega, ki je pred dobrim mesecem brez sledu izginil. Sprva se je razširila vest, da je general Zagorski pobegnil na sličen način iz zapore kakor vodja francoskih rojalistov Leon Daudet. O tem so obširno poročali vladni listi, dočim je opozicijsko časopisje povdarjalo, da je bil general Zagorski umorjen.

Kasneje se je razširila verzija, da se nahaja general Zagorski v Gdansk, odkoder je baje poslal več pism v Varšavo. Tudi ta vest se je izkazala za neosnovano. O usodi generala Zagorskega se še danes nič ne vé in zato je razumljivo, da se širijo razne fantastične vesti, ki jih seveda lansirajo v javnost opozicijskinci, da omajejo položaj vlade. Te vesti se lansirajo od časa do časa. Tako so se te dni med prebivalstvom v Katovicah in Krakovu širile letaki z napisom »Resnica o slučaju Zagorskega«. Letak vsebuje obtožbo, da je bil general Zagorski v bližini Varšave vržen v Vislo. Vladno časopisje ugovarja, da gre za zlobo obrekovanje, dočim zahteva opozicijski tisk, naj vlada končno pojasni usodo generala Zagorskega.

Prvič v Ljubljani!

OKO za OKO

Drama izredne lepote in napetosti.

Ljubezen — Pohlep po ljubezni in posvetu — Sovražstvo — Maščevanje itd. Krasi naravnih posnetki iz Kanade.

V glavni vlogi:

Jack Holt in Billie Dove

Predstave ob 4, pol 6, pol 8, 9.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Homoseksualna afera v Zagrebu. — Vlomilci pri Vojnoviću v Dubrovniku. — Koliko mu je odeslo.

Preiskava o homoseksualni aferi v Zagrebu, o kateri smo že včeraj poročali, še ni končana. Včeraj so zaslišali nekoga carinskega uradnika, ki ga izpovedi zlorabljenega dečka zelo obremenjujejo. Deček je izjavil, da je uradnika spoznal pri kopanju na Savi. Potem ga je obiskal tudi na stanovanju. Uradnik je dečka doma spolno zlorabljal in mu vsakokrat podaril tisočak. Zadnjikrat je bil pri njem v nedeljo 25. t. m. Naslednji dan je zdravnik dečka pregledal in dognal, da je homoseksualec z dečkom res spolno občeval. Deček obtožuje tudi nekoga zagrebskega literata, ki pa odločno taji, da bi imel z njim kakšno razmerje. Trdi, da je deček zahajal k njemu, ker on pozna njegovega očeta in je družini večkrat preskrbel brezplačno gledališko vstopnico. Nekateri so mnenja, da je deček izredno pokvarjen in po dolžnem dolgi preje omenjenega literata. Govori celo, da je deček literata v stanovanju izževal. Nekoč mu je potegožil, da ga na nekem mestu nekaj neprijetno moti in je, ne da bi ga kdo naprosil, spustil hlače in literatu pokazal, kje ga "nekaj" moti. Deček je dobival brezplačne vstopnice in jih je potem prodajal ter si kupoval cigarete in druge stvari. Te dni bodo dečka konfrontirali z osebami, katere obdolžuje nemoralnih dejanj. Čudno je, da je deček tako pogosto zahajal na stanovanje carinskega uradnika in literata in to v času, ko se obiski navadno ne sprejemajo. Zanimivo je tudi, da je deček zahajal k homoseksualcem vedno v spremstvu dveh drugih dečkov, njegovih prijateljev. Ta dva prijatelja sta ga čakala na cesti, dokler se ni vrnil. Nato so si vsi trije razdelili zasluženi denar. Zato je tudi neverjetno, da bi deček prodajal literatove vstopnice. — Ves Zagreb napeto pričakuje izida te umazane "literarno-homoseksualne" afere, kakor jo nazivajo zagrebski listi.

V noči od srede na četrtek je zvoznec v hotelu "Imperial" v Dubrovniku almiral vso služinčad. V "Imperialu"

stanuje stalno pesnik Ivo Vojnović. Iz njegove sobe je zvoznec sklical vso hotelsko osebje. Vsem okoli njega zbranim preplašenim sobaricam in slugam je Vojnović izjavil, da je kakšna pol ure nato, ko je legel k počitku, v polsnu čul, kako se neko premika po njegovi sobi. Vstal je in prižgal luč ter zagledal v kotu neznanega moža, ki je bil ogrnjen s pesnikovim površnikom. V naslednjem trenutku je vlomilec že skočil skozi okno na vrt iz višine 5 m. Isto noč je vlomilec poskusil svojo srečo v sobi neke bogate nemške dame, ki je bila pri kosilu okrašena z dragocenimi nakliti. Imel je pa tudi tam smolo, ker je zgrešil sobo in zašel v stanovanje nekakega trgovskega potnika. Odšel je na hodnik, kjer ga je opazil vratar in ga prepodil. Neznaneu drznemu vlomilcu se je posrečilo zbežati.

Kakor smo že poročali, je razsajal minuli torek v Bosanski Krajinji strahovit vihar, ki je povzročil veliko škodo. Vihar je bil tako strahovit, da je ruval drevesa, podiral kozolce in odnašal cele strehe. Nenavadna neizgoda se je pripetila v malem bosanskem selu Čiprija. Tam je imel seljak Mato Predanič malo lesena hišica, ki si jo je zgradil po zadnji potresni katastrofi, ko se mu je porušila njegova odprava na dedovana koliba. Že pri prvih sunkih se je začela hišica nevarno mlatiti. Mator je prestrašen bežal na podstrežje, da bi pritril zrahljano tramovje, ki je sumljivo škripalo in pokalo. V naslednjem trenutku pa je zajel kočo strahovit vrtinec, iz dvignil v zrak in jo tresčil kakih 20 m daleč stran na polje. Koča se je popolnoma sesula. Tramovje je vihar raznesel na vse strani, tako da o hišici ni ostalo skoraj nobenega sledu več. Po čudnem naključju je ostal Mate Predanič popolnoma nepoškodovan. Od čudnega zračnega potovanja je bil sicer nekoliko omamljen, vendar pa se je kmalu znotaj zavedel. Sosedje so prestrašeni prihiti na pomoč, toda rešiti niso mogli ničesar več. Predanovičeva hiša je izginila. Se non e vero...

Sokolski Tabor ogrožen

Preteklo soboto se je zbralo na Taboru veliko število društvenikov, ki so vsestransko pretresali skrajno resni društveni položaj. Razgovore je vodil predsednik društva za zagradbo br. Jos. Turk, poročali so dr. Pestotnik, E. Lovšin in Z. Miklavc, Sestanek je prišel do naslednjih zaključkov:

Sokol I. in Društvo za zagradbo sokol. doma na Taboru v Ljubljani.

Zbrana po mnogostevilnem članstvu na sestanku dne 24. sept. na Taboru, sta sprejela naslednjo resolucijo in ugotovitve:

1. Splošna gospodarska kriza je v toliki meri zmanjšala v zadnjem letu viro društvenih dohodkov, da Tabor ne more zadostiti vsem svojim terminiranim obveznostim, zato prosimo v obojestranskem interesu vse upnike za primerno potrpljenje in odlog, ker smo prepričani, da pri naši najboljši volji, ki nas vodi, in pri sicer dobro urejenem društvenem gospodarstvu zadostimo sčasoma vsem obvezam.

2. Hvaležnosti se spominjamo v imenu kulturnega sokolskega poslanstva in v imenu sedanje in bodoče generacije, ki jim je Tabor namenjen, vseh doseženih dobrotnikov Tabora, ki so z delom, denarnimi naklonitvami in jamstvi omogočili lepo zgradbo, za katero nam je prvotna kupna pogodba natančno predpisala termin doživitve, velikost zidane ploskve in monumentalnost. Ta okolnost je zahtevala neprimerno večjih gradbenih stroškov in le z Vašo pomočjo smo mogli zadostiti pogodbenim zahtevam.

3. Živimo v dnevih skrajno resne opasnosti za Tabor. Na današnjem članskem sestanku se je sestavil poseben finančni odbor "Konsorcij za ohranitev Tabora" s sodelovanjem oddelčnih sokol. delavcev s Tabora in ob moralni in stvarni pomoči uglednih meščanov z namenom, da ob izdelani finančnem načrtu poskrbi za denarna sredstva v kritje obvez.

4. Apeliramo ponovno na vse, predvsem pa na imovitelje članstvo Sokola I. in Društva za zagradbo, da razumeva težavnost in opasni položaj, da odpre srce in roke za nove, nujno potrebne žrtve, ker ne moremo težkih bremen porazdeliti tudi na bodočo generacijo, ki bodo uživale dobroto požrtovvalnih naporov sedanjega pokolenja.

5. Skupno posvetovanje obeh društev na Taboru z zastopniki Sokolske župe Ljubljana in vodilnimi zastopniki Jugoslovenskega Sokolskega Saveza je pokazalo popolno soglasje o načinu in nujnosti pomoči Sokol. Taboru. Vprašanje Tabora je zadeva celokupnega Sokolstva in častna zadeva vsega Sokolstva naklonjenega občinstva. Opravičeno naprošamo, da se v izdatni meri odzove vabilu "konsorcija za ohranitev Tabora" poedinci in razne ustanove, ki imajo z nami enake poglede na kulturna, socialna, narodna — in državna — vprašanja.

Volilcem v zbornico TOI

Volilni odbor Zbornice za trgovino, obrt in industrijo je razpisal volitve, ki se bodo vršile 30. oktobra t. l.

Od 25. t. m. nadaljnjih 14 dni, to je 8. oktobra t. l. teče reklamacijski rok. Vsi tedaj tega pozivljajo Vrhovni obrtniški svet vse volilce, da v pogledajo in v občinskem uradu, če so vpisani v volilni imenik. Zaupniki organizacij naj takoj prve dni pregledajo imenik, če so vpisani vsi obrtniki v volilnem imeniku in naj izvršijo reklamacije. Reklamirati more obrtniki, ki je vpisan v volilnem imeniku. Formulirji za reklamacije se dobe tudi v pisarni Vrhovnega obrtniškega sveta, Bethovnova ul. 10.

Vsaki reklamaciji je treba priložiti uradne listine in sicer: če kdo ni vpisan v volilni imenik, je priložiti obrtni list in potrdilo davčnega urada. Iz katerega je razvidno, koliko plačuje obče pridobnine. Če pa je kdo vpisan v volilni imenik, a ne izvršuje več obrta ali je umrl itd., pa je priložiti reklamaciji, če je obrt opustil, po-

sklenil Faulton molčati, boječ se d'Albaniacove osvete.

V. Izdajalec.

Leticija se je motila, d'Albaniac je bil slep. Faulton ni ničesar pozabil, niti ni mislil pozabiti.

Pač pa je dobro vedel, da bi se znala Leticija sama braniti ali pa poklicati na pomoč d'Albaniaca, ako bi ji ponovno vsiljeval svojo ljubezen.

Saj bosta sama vse povedala kapitanu, — je razmišljala — Z obdolžitvijo mladenke izgubi kapitan d'Albaniaca. Saj gotovo ne bo izbral med menoj in d'Albaniacom. Raje bo žrtvoval radi Francoza mene in mu oddal Leticijo za ženo.

Poleg tega pa moramo računati, da pridejo med nas prej ali slej ženske novega sveta. Tedaj lahko postane mlada Francozinja koristna. Kapitan ji poveri nadzorstvo nad ženskami. To je še en razlog, da mu na meni ni mnogo ležeče.

Ne! Raje se potuhnem in na videz vse pozabim. Se bo že našla druga pot do njenega srca. Kakšna?

Faulton ni dolgo razmišljala o tem. Njegov načrt je dozorlet tistega dne, ko je bilo na posvetovanju vseh častnikov sklenjeno poslati štiri moške v Pariz. Zelo je bil vesel, da so izbrali tudi nje-

ga. Polagoma je smoval svoj zločinski načrt v vseh podrobnostih.

Koncem koncev pojde vse gladko od rok. Nekaj dni bom z d'Albaniacom in Fortclusom opazoval novo življenje, potem pa zaprosim za avdienco pri pariški vladi in ji ponudim svoje usluge.

Vlada mi izroči Leticijo, jaz ji pa izdam skrivališče bivših ljudi in povem, kako se lahko trdnjave polasti. Na ta način napravim uslugo novemu človeštvu, za nagrado pa dobim pravico živeti z ženo med novimi ljudmi.

Te misli so mu noč in dan rojile po glavi. Včas se mu je zdelo, da se bo načrt izjalovil in ob takih prilikah ga je obšla divja jeza.

Če se mi načrt ne posreči, ubijem d'Albaniaca in Fortclusa. Tudi njo in sebe ubijem.

Toda na zunaj ni kazal, kaj snuje v svoji izdajalski duši. D'Albaniac in Leticija sta mu malone že zaupala.

Polet dveh aeroplanov v Pariz je bil določen na jutro 1. junija. D'Albaniac, Faulton, Fortclus in Leticija so se na predvečer poslovili od vseh prebivalcev podzemne trdnjave. Nato so se oblekli v obleke, narejene po vzorcu oblek ujetih redarjev. Vsak je vtaknil v žep po en browning s sedmimi naboji.

Neznane se je poslovil od njih in jih po vrsti objel. D'Albaniac in Leticija sta

sedla v aeroplan št. 15. Faulton in Fortclus pa v št. 16. Polet sta vodila d'Albaniac in Faulton.

Startu ni prisostvoval noben vojak, niti podčastnik. Vse manevre je povelil Neznane osebemu vodstvu častnikov Elvacea, Mourtoisa in bratov Sagault.

Srečno pot! — je vzkliknil, ko so se aeroplani dvignili v zrak. Čez nekaj sekund so štirje letalci izginili na nočnem nebu in nastopili pot proti zapadu.

TRETJE POGLAVJE.

V novem svetu.

Pariz.

Padovanska redarja sta povedala, da se Pariz še vedno naziva Pariz. Tekom stoletij je preživela Francija vojne revolucije ter razne izpremembe družabnega in državnega reda. Iz nekdanje Francije je nastala francoska država v obliki trdnjave.

Evropski konfederaciji, toda Pariz je ostal Pariz. Novi ljudje so izgovarjali to ime nekoliko drugače. Vlekli so prvi zlog, dočim se drugi skoraj ni slišal.

To je bilo vse kar sta vedela povedati padovanska redarja o Parizu. Ne glede na ogromen napredek prometa ni nobeden zapustil italijanske države, da bi videl Pariz. Pač sta na svojih

slušale o veliki prestolici, umstvenem in političnem središču evropske konfederacije. Ker sta pa bila malo izobražena, nista znala povedati, kar sta slišala.

Lahko si torej mislimo, kako težko so čakali d'Albaniac, Leticija in Fortclus, zlasti pa Faulton, da zagledajo Pariz. Aeroplani so leteli s hitrostjo 300 km na uro. Zračna proga od Benetk do Pariza znaša 900 km. Startali so ob eni ponoči tako, da bi morali biti v Parizu okrog štirih jutraj.

1. junija vzhaja solnce na pariškem meridianu ob 3.55. Časomeri na aeroplanih so kazali 3, ko je napočila jutranja zarja. Od tal se je dvignila megla tako, da letalci niso videli, kakšna je Francija v tridesetletnem stoletju.

Ko se je ob 3.59 jutranja megla razpršila, so zagledali letalci pod seboj širok kanal, na obeh straneh pa ravne tlakovane ceste med hribi, na katerih so stale ploščate hiše s terasami in brez streh.

Kje smo? — sta vprašala Leticija in Faulton v en glas.

D'Albaniac in Fortclus sta napeto zrla na zemljo. Ravna črta kanala je napravila značilen ovinek. Hribi so se zdeli znani. Skoraj istočasno sta vzkliznila:

Marij Šimenc poje v Ljubljani

Vrsta slovenskih opernih tenorjev je prav kratka: Fran Bučar, Josip Pavšek, Josip Trtnik, Fran Naval-Pogačnik, Josip Rijavec, Marij Šimenc, L. Kovac, Sv. Banovec, Fr. Mohorič in Burja. A še med temi je pel Fr. Bučar na slovenskem odru le kot poln začetnik in se ni kot renomiran tenor nemških opernih gledališč nikoli pojavil pred slovenskim občinstvom. Tudi Jos. Trtnik je pel pred nami le kot diletant ter je svojo ponesrečeno tenorsko kariero — pevec velikega materijala, a majhe muzikalnosti — naglo zaključil z nenadno smrtjo, preden se je razvil. Takisto ni nekdanji slavni lirski tenor dunajske dvorne opere Fr. Naval-Pogačnik nikoli nastopil v slovenski operi niti kot gost. Jos. Pavšek, izrazit tenorbufo, je bil prvi Slovenec, ki je redno deloval na ljubljanskem odru ter bil zlasti kot Vašek izvrsten. Še bolj se je vtisnil v spomin kot član kvarteta.

Do prevrata slovenska opera sploh ni imela serioznega domačega opernega tenorja. Prvi tenor Slovenec, ki je zbudil naravno senzacijo s svojim krasi glasom in izbornim solo, je bil Jos. Rijavec, ki je postal še mlad začetnik član zagrebske opere in je prihajal v Ljubljano le gostovat.

Prvi tenor Slovenec, ki je začel svojo umetniško pot na slovenskih odrih v Trstu, Mariboru in Ljubljani ter bil nekaj let stalni član slovenskih oper, pa je Marij Šimenc. Kakor Betetto in Križaj, je spetel deloval tudi v dramih, je sodeloval pri operi in ob enem predvsem gojil petje. Šimenc je rojen pevec, ki se ni dosti ukvarjal s teorijo in solo; imel je krasi glas, čustvo in temperamento, naraven dar za igro, in po geslu erando discimus je smelo nastopal ter zmagoval vedno lepše in popolneje. Imel je tudi dosti sreče v kapelniki; zlasti Andrej Mitrovič in Frid. Rukavina sta mu bila izvrstna učitelja. In imel je v Ljubljani partnerico, ki je podžigala njegovo ambicijo, gđ. Zdenko Žikovo, ob kateri je vidno rastel — predstave do predstave. Že v Šimencovi drugi sezoni v Ljubljani smo imeli v teh dveh pevcih poleg mojstra Betetta najboljši, kar je bilo tedaj naše takratne opere. Žal, da smo ju znali premalo ceniti. A Zagreb je že iztepel po njih svoje lovike, mi pa smo bili slepi in gluhi.

Zabavno je, kako so se izvestni krogi bali Šimenca v Zagrebu. Bil je povabljen, da gostuje ondi kot Janko v Prodani nevesti, v partiji, ki jo je pel že večkrat sijajno v Mariboru in Ljubljani. Zagrebski tenor je bil zbolel in Šimenc naj bi omogočil predstavo. Ko pa je dospel v Zagreb, naenkrat ni bilo časa za pravo skušnjo, nato se je razneslo, da Šimenc partije sploh ne zna peti in končno je bil "bolniški zagrebski tenor" mahoma popolnoma zdrav in torej Šimenc čisto oče. In Šimenc se je vrnil v Ljubljano, a trdno odločen: "Quos ego!" — pa bom vendar le zagrebski prvi tenor! Pa vendar mi boste morali podpisati najugodnejšo pogodbo!

Tako se je zgodilo prav kmalu. Danes sta Šimenc in Žikova prva operna pevca in Rukavina operni ravnatelj v Zagrebu. Oba prihajata v Prago, zapojata in zmagujeta, in se vozita v Beograd, Šimenc celo v Berlin. Kajti njuna pot kaže vedno dalje in višje.

Šimenc je še mlad. Bodočnost je pred njim, ker razvija se z neobičajno naglico v umetniško prvo kvaliteto. Z zriravo naravnostjo milino in zmagovitostjo svojega blestečega glasu ter živo, naravno igro si odpira pot v široki svet. Že dolgo ga nismo čuli v Ljubljani, dasi smo ga že leleli.

V tork. 4. t. m. zvečer priredi Šimenc v veliki dvorani hotela Union svoj koncert. Na programu so slovenske, hrvaške in srbske pesmi ter vrsta opernih arij. Ne dvomimo, da ga sprejme Ljubljana z odprtim naročjem.

Pozor. napredni volilci!

K nedeljskim volitvam prinesite s seboj kakoršnokoli legitimacijo. Najboljša je legitimacija s fotografijo, (potni list, uradniška, železniška, akademska legitimacija), zadostuje pa tudi vsaka druga uradna listina (domovnica, rojstni list, delavska ali vojaška knjižica itd.).

Volitve se začno ob 8. jutraj in trajajo do 5. popoldne, torej ne do 6. ure kakor pri skupščinskih volitvah.

Volite vsi že dopoldne! Popoldne poiščite znanec, ki še niso volili, in jih spravite na volišče!

Naša skrinjica je tretja, njen nosilec dr. Dinko Puc!

Sport

Iz delovanja SK Ilirije v preteklem letu

Prad dnevi je imel naš največji sportni klub SK Ilirija redni občni zbor, na katerem je podal bilanco svojega delovanja v preteklem poslovnem letu. Da je bilo poslovanje kluba zelo agilno, je razvidno iz poročil funkcionarjev raznih sekcij. V nastopnem podajamo kratek pregled o raznih prireditvah in doseženih uspehih članstva.

Med najmočnejše klubove sekcije spada poleg smuške in teniške nogometna. Nogometna sekcija je v pretekli sezoni absolvirala 48 tekem, z večino igralcev pa je tudi sodelovala v reprezentančnih tekmah LNP. Igrala je 4 mednarodne, več prijateljskih, 6 prvenstvenih za državno prvenstvo, 8 lokalnih in 8 domačih prvenstvenih tekem. Skore teh tekem znaša 218 : 91 v korist Iliriji. Prvo mesto si je priborilo že sedmič prvenstvo Slovenije, a rezerva prvo mesto v tabeli rezerv. Kvantitativno je sekcija napredovala, a nazadovala v kvalitativnem oziru.

Nje sorodna sekcija hazenska pa je baš obratno številčno nazadovala, vendar to dejstvo odtehta velikanski napredek družine, ki se je dvignila na nivo Zagreba in Beograda. Sekcija, ki šteje 21 članic, je nastopila v 20 hazenskih tekmah in 3 lahkoatletskih mitingih. Odigrala je 6 prvenstvenih, 4 mednarodne in 6 prijateljskih tekem, trikrat pa je nastopala za LHP. Skore tekem znaša 144 : 77 v korist Iliriji. Uspešen je bil nastop hazenskega na Češkoslovaškem, kjer so našto zastopale našo hazeno, a atletične Ilirije so na raznih mitingih v bratski državi dosegle krasne uspehe. Hazenska družina si je zopet priborila prvenstvo Slovenije, a lahkoatletška skupina državno prvenstvo.

Lahkoatletška sekcija je štela 40 članov in ena mednarodni miting ter se udeležila tudi tekmovanja za državno prvenstvo, kjer je zasedla četrto mesto. Sekcija si je tudi letos prvič priborila prehodni pokal "Jutrca". V obče znanje sekcija lep napredek. — Nje sorodna težkoatletška sekcija ima za seboj šele šest mesecev resnega dela in zato nima znamenovitih posebnih uspehov.

Teniška sekcija je imela dovolj članstva, ki je sicer intenzivno trenirala, toda v borbi za prvenstvo Slovenije ni dosegla ugodnega plasmaja. V finančnem oziru je sekcija najboljše prosperirala in zbirala lepa aktiva.

Tudi smuška sekcija si je priborila prvenstvo države in Slovenije, v mednarodnem tekmovanju v Cortini d'Ampezzo pa so našo državo zastopali njeni člani, brata Janša in Hinko Sircelj. Nje si je tudi priborila državno prvenstvo v skokih, vodila pa je tudi vojaški tečaj v Kranjski gori in Mojstrani.

Drsalska sekcija, ki razpolaga z lepim prostorom, ima znamenit razveseljive uspehe. Inž. Bloudek si je priboril prvenstvo Slovenije in države, žal, da za to lepo grano sporta ni bilo zadostne konkurence, ki bi jo dvignila na boljši nivo. Drsališče je bilo dokaj aktivno.

Plavalna sekcija je bila letos radi ugodnega vremena zelo agilna, priredila je eno prijateljsko in sodelovala v plavalnih tekmah za prvenstvo Slovenije in države. Sekcija si je priborila waterpolo prvenstvo Slovenije, v državnem prvenstvu pa je zasedla četrto mesto. Njen član Kordelji je prvak Slovenije in države v skokih, zastopal pa je častno tudi Jugoslavijo v plavalnih tekmah za evropsko prvenstvo v Bologni.

III kolo prvenstva

Ilirija : Primorje. — Hermes : Jadran. — Slovan : Slavija.

Jutri se odigra III. kolo prvenstva nogometnih tekem. Z jutrišnjo tekmo doseže jensenska prvenstvena sezona, svojo kulminacijo, kajti srečata se stara rivala Ilirija in Primorje. Ljubljanski "derby" je tvoril vedno veliko senzacijo, saj so bile borbe med Primorjem in Ilirijo vedno ogrožene in napete. Tudi to pot se obeta prvovrsten sport, kajti obe moštvi sta v dobri formi. Apelliramo na našo zavedno sportno publiko, da ostane v mejah dostojnosti da ne pride na igrišču do kakih izgrezov ali celo škandalov. Publiku naj pokaže, da je zrela za plemenito sportno idejo in da zna ceniti sport.

Tekma se prične ob 16. na igrišču Ilirije, a ob 14.15 se srečata v prvenstveni borbi Hermes in Jadran. Na igrišču Primorja igrajo ob 8.30 Reka in Natak. ob 14. Slovan in Slavija.

K prvenstveni tekmi Reka — Svoboda, ki se je odigrala v nedeljo z rezultatom 4 : 3, nam je poslal SK Svoboda protestno izjavo, v kateri dokazuje, da so sodnikove odločitve enostransko koristile Reki. Ker smo mnenja, da bosta zadevo gotovo preiskala LNP in zbor nogometnih sodnikov, o njej nečemo razpravljati v javnosti, ker bi to sportu gotovo mnogo več škodovalo kakor koristilo. Zato smo izjavo SK Svobode odstopili vodstvu LNP.

Jean de la Hyre:

500

Nedvomno je nastalo v Padovi splošno presenečenje in razburjenje, ko se je razširila vest, da sta dva policijska aeroplana nenadoma in brez sledu izginila. Toda tega se ni bilo treba bati.

— Edini, ki bi mogel pojasniti, kam sta aeroplana izginila, je dejal Neznaneec, — je grof Rafael Mossenog. Toda on je dal čisto besedo, da bo molčal.

Da bi mogli čim uspešneje izpolniti dano povelje, so odstranili d'Albaniac, Faulton in Fortclus z obrazov vse koccine in sicer s pomočjo neke posebne tekočine, ki so jo našli v prilgi ujetih redarjev. To operacijo je bilo treba ponoviti vsak teden in obraz je ostal popolnoma gladek.

Ves mesec Faulton niti z besedico ni omenil Leticiji mučnega prizora, ki se je odigral med njima prvi dan po prebujanju. D'Albaniac ga je neprestano opazoval, toda Američan se je vedel tako dostojno, da je začel d'Albaniac znova dvomiti o Leticijini trditvi čes, da ve za njeno skrivnost.

Leticija sama je že mislila, da je nevarnost povsem odstranjena in da je

24

sklenil Faulton molčati, boječ se d'Albaniacove osvete.

V.

Izdajalec.

Leticija se je motila, d'Albaniac je bil slep. Faulton ni ničesar pozabil, niti ni mislil pozabiti.

Pač pa je dobro vedel, da bi se znala Leticija sama braniti ali pa poklicati na pomoč d'Albaniaca, ako bi ji ponovno vsiljeval svojo ljubezen.

Saj bosta sama vse povedala kapitanu, — je razmišljala — Z obdolžitvijo mladenke izgubi kapitan d'Albaniaca. Saj gotovo ne bo izbral med menoj in d'Albaniacom. Raje bo žrtvoval radi Francoza mene in mu oddal Leticijo za ženo.

Poleg tega pa moramo računati, da pridejo med nas prej ali slej ženske novega sveta. Tedaj lahko postane mlada Francozinja koristna. Kapitan ji poveri nadzorstvo nad ženskami. To je še en razlog, da mu na meni ni mnogo ležeče.

Ne! Raje se potuhnem in na videz vse pozabim. Se bo že našla druga pot do njenega srca. Kakšna?

Faulton ni dolgo razmišljala o tem. Njegov načrt je dozorlet tistega dne, ko je bilo na posvetovanju vseh častnikov sklenjeno poslati štiri moške v Pariz. Zelo je bil vesel, da so izbrali tudi nje-

ga. Polagoma je smoval svoj zločinski načrt v vseh podrobnostih.

Koncem koncev pojde vse gladko od rok. Nekaj dni bom z d'Albaniacom in Fortclusom opazoval novo življenje, potem pa zaprosim za avdienco pri pariški vladi in ji ponudim svoje usluge.

Vlada mi izroči Leticijo, jaz ji pa izdam skrivališče bivših ljudi in povem, kako se lahko trdnjave polasti. Na ta način napravim uslugo novemu človeštvu, za nagrado pa dobim pravico živeti z ženo med novimi ljudmi.

Te misli so mu noč in dan rojile po glavi. Včas se mu je zdelo, da se bo načrt izjalovil in ob takih prilikah ga je obšla divja jeza.

Če se mi načrt ne posreči, ubijem d'Albaniaca in Fortclusa. Tudi njo in sebe ubijem.

Toda na zunaj ni kazal, kaj snuje v svoji izdajalski duši. D'Albaniac in Leticija sta mu malone že zaupala.

Polet dveh aeroplanov v Pariz je bil določen na jutro 1. junija. D'Albaniac, Faulton, Fortclus in Leticija so se na predvečer poslovili od vseh prebivalcev podzemne trdnjave. Nato so se oblekli v obleke, narejene po vzorcu oblek ujetih redarjev. Vsak je vtaknil v žep po en browning s sedmimi naboji.

Neznane se je poslovil od njih in jih po vrsti objel. D'Albaniac in Leticija sta

sedla v aeroplan št. 15. Faulton in Fortclus pa v št. 16. Polet sta vodila d'Albaniac in Faulton.

Startu ni prisostvoval noben vojak, niti podčastnik. Vse manevre je povelil Neznane osebemu vodstvu častnikov Elvacea, Mourtoisa in bratov Sagault.

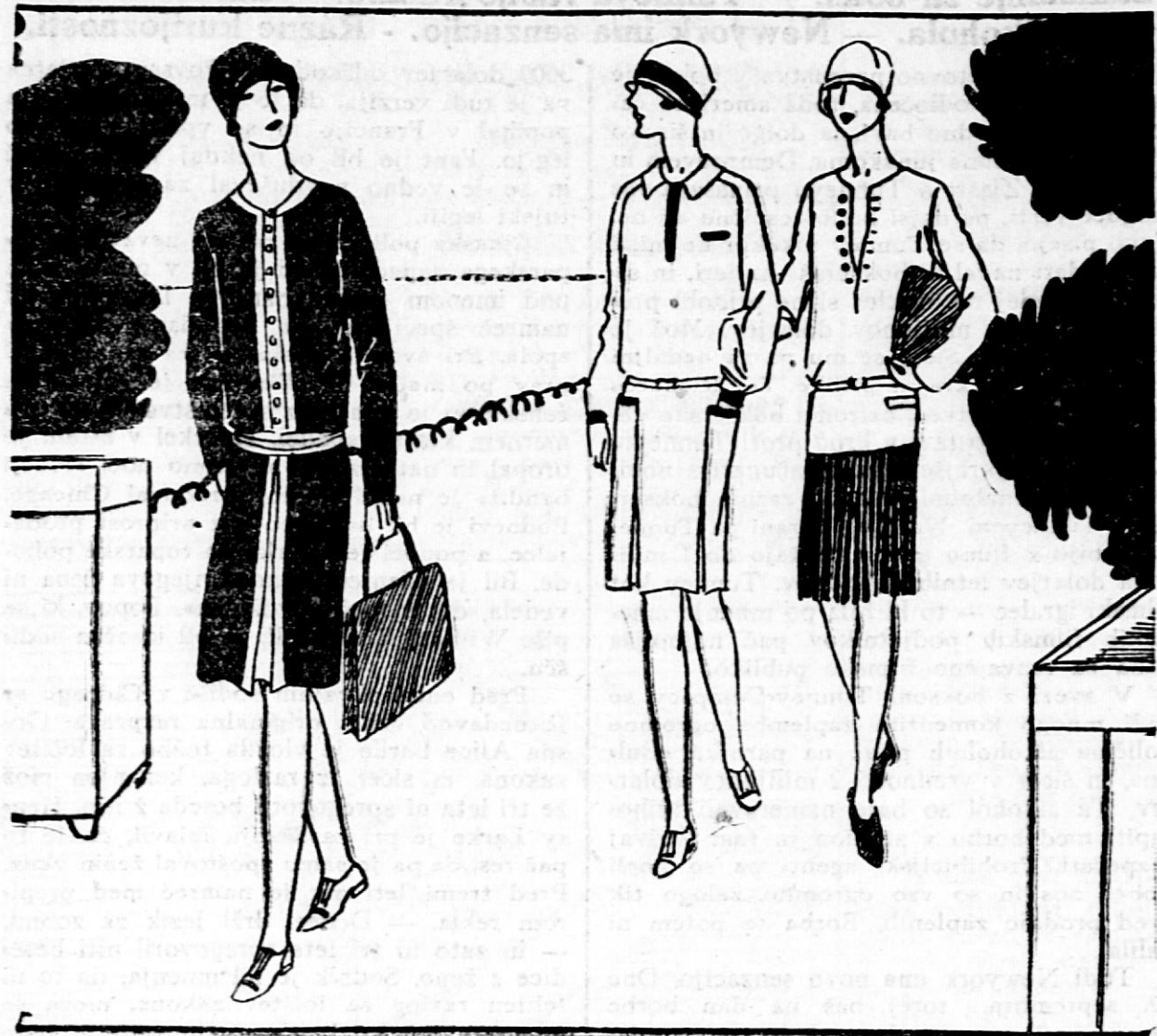
Srečno pot! — je vzkliknil, ko so se aeroplani dvignili v zrak. Čez nekaj sekund so štirje letalci izginili na nočnem nebu in nastopili pot proti zapadu.

TRETJE POGLAVJE.

V novem svetu.

Pariz.

Moda

Elegantne dekliške obleke za tople jesenske dneve.

Za dame, ki pušijo

Odkar so začele dame pušiti, se je tudi moda prilagodila tej novi strasti in skrbi, da nudi ženskemu svetu vedno kaj novega. Nobena reč ni namreč ženski tako zoperna, kakor enoličnost.

Damske cigaretno doze so kovinaste ali pa usnjene. Usnjene doze so zelo moderne, obenem pa mnogo lažje kakor kovinaste. Modni so seveda podvržene prav tako kakor obleka, čevlji, klobuki in druge toletne potrebnosti. Poleg kovinastih in usnjenih doz je pripravljen moda damam tudi lesene, lepo izrezljane in okrašene doze.

Ustniki za cigarete so tudi med ženskimi svetom zelo razširjeni. Glede oblike je moda širokogrudna in dopušča zelo kratke, pa tudi zelo dolge ustnike. Kratki so navadno debeli, narejeni iz jantarija ali pa iz stekla pastelnih barv. Dolgi ustniki so navadno iz rezljane lesa in oviti s svilo.

Jesenski klobučki

Prvi jesenski nakup je pri pretežni večini dam klobuk, kajti slavnike morajo odložiti tudi one dame, ki se ne oblačijo strogo po najnovejši modi. Predno se odloči dama za nakup klobuka, mora dobro premisliti, v kakšne namene ji bo služil. Nekatere dame kupujejo jesenske klobuke, ko imajo že jesenske obleke narejene odnosno kupljene. To je napačno, kajti klobuki se ravna strogo po obleki. Ni treba, da bi se klobuk v barvi popolnoma ujemal z obleko, pač pa mora z njo harmonizirati.

V jesenski seziji prevladuje zopet klobučevina in sicer največ v svetlih barvah. Najmodernejši so svetli klobučevinasti klobuki, obrobjeni z baržunom, gadjjo kožo ali kozuhovino. Vsakemu modernemu klobuku se mora poznati vsaj malo fantazije in osebnega okusa dotične dame odnosno modistke, ki ga je naredila. Zelo priljubljena je letos kombinacija klobučevine in baržuna. Za okrasek lahko služi klobučevina in baržun. K promenaadnim oblekam se nosijo večinoma klobučevinasti klobuki, ki večernim pa, tudi če imajo rokave, izključno le žametasti.

Kar se tiče barv, pride do veljave v prvi vrsti osebni okus. Glavno je, da barva odgovarja lasem, očem in polti. Temnejši klobuki se prilagajajo blondinkam, svetlejši pa brunetkam. Med vsemi barvami dominira barva breskve v najrazličnejših nijansah.

Karlo de Flavis:

Neplodnost

— Potrebno je, da je človek grešnik, — je rekel neki svetnik, — in da zasluži nebesa s pokoro.

Gino Baldi je zaslužil svoja nebesa s tem, da je vzel Klaro Maderi in da je z iskrenim srcem oboje vse žalostne pustolovščine svoje grešne mladosti. Pokora je nastopila z orjaškimi koraki, obenem s celim oblakom spominov in prevar, temnin in usodnim oblakom, ki je zagrnil vedri razgled njegove sreče.

Čitala sta skupaj, sede tesno drug ob drugem. Ona dotikajoč se s svojimi plavimi lasmi njegovih lic, on držeč jo z roko okoli vitkega stasa. Njune oči so z različnimi občutki spremljale skrivnostne vrste v koledarju, ki sta ga dobila v dar ob novem letu. Čitala sta: — Zakon, januar: Novoporočenci, ki uživajo ta mesec medene tedne, bodo brez otrok.

Klara je pretrgala čitanje: — Veruješ v to, dušica? Jo je vprašal Gino, smejoč se. Čitala sta dalje: — Medeni tedni so burni v januaru.

Splošno pozornost vzbujajo letos klobuki, ki se tesno oprijemljejo glave in so samo na strani okrašeni s perjem, trakovi itd. Perje je zopet v modi, bodisi na baržunu, na klobučevini ali svili. Majhni zvončasti klobučki, ki so mnogim glavicam tako dobro pristojali, se ne nosijo več, razun če so narejeni iz ozkih baržunastih trakov.

Mamice na plesu

Bliza se plesna sezija in mamice bodo morale zopet spremljati svoje nadebudne hčerke v plesne dvorane, kjer bodo posedale ob straneh in gledale, kako se mladina zabava. Voditi hčerko v družbo je za vsako mamico prijetna dolžnost. Vsaka skrbna mati rada gleda, kako se njena hčerka razvija iz deklice v damo, kako se vede, kako zna občeati v družbi in kako je všeč mladim kavalirjem. Največje veselje ima mati, če vidi, da se hčerka dobro zabava in neprestano pleše.

Toda med skrbnimi mamici je tudi mnogo mater iz srednjih slojev, ki so vajene ves dan delati. Te mamice ne morejo biti niti pol ure brez dela. Ker nimajo nikogar, ki bi jim pomagal pri gospodinjstvu, morajo izrabiti vsako uro, da ustrezijo vsem rodbinskim članom. Za te marljivo mamice pomeni posedanje v plesnih dvorinah veliko izgubo časa.

— Čemu je treba sedeti tam in držati roke križem? — se vprašujemo. — Ne delamo nič, samo dolgočasimo se. Zdi se nam, da smo na sedežih ob steni odveč.

Ena teh mamice je vzela na ples ročno delo. Sedla je v kot in začela plesti volneno jopico kakor da sedi doma. — Da ste videli porogljive in začudene poglede drugih dam! — je pripovedovala. — Gledale so me kakor strahilo. Zdelo se mi je, da me tudi plesni mojster nekam čudno ogleduje, kakor da mi hoče očitati, da ne poznam bon tona. Slednjič sem izgubila pogum in spravilo ročno delo v torbico.

Neka druga gardedama je tarnala: — Da bi vsaj imela v plesni dvorani novine ali knjigo, da bi mogla čitati! Med ženskami je res mnogo takih, ki ne morejo biti brez dela. Za take ženske pomeni vloga garde-dame največjo kazn. Moderna družba je premagala že nešteto starih presodkov in odstranila toliko starih šeg, da se lahko vprašamo, dali bi se ne dalo kaj storiti tudi v tem pogledu. Kaj bi ne mogla družba dovoliti garde-damam, da se kratkočasijo med plesom z ročnimi deli ali čitanjem? Na to vprašanje mora od-

govoriti mladina, ki se pripravlja na novo plesno sezijo.

govoriti mladina, ki se pripravlja na novo plesno sezijo.

Posebno eleganco za gospode

v krasnih modernih površnih, zimskih suknjah in raglanih nudi po prav nizkih cenah, kakor vedno, tvrdka

Fran Lukič, Stritarjeva ulica 111

Čistite si čevlje sami!

V »Elegante Welt« čitamo, da čiščenje čevljev ni smatrati za delo, marveč za zabavo in neobhodnost. Zlasti moški naj si sami čistijo čevlje. Moški je lahko še tako lepo oblečen, pa ne napravi ugodnega vtisa, ako ima umazane čevlje. Pravilno čiščenje čevljev ni težko, ako se izognemo napakam, ki so pri tem delu zelo pogoste. V prvi vrsti je treba strogo ločiti rjave od črnih čevljev. Ščetke za rjave čevlje ne smemo nikoli rabiti za črne in obratno. Najprej je treba odstraniti s čevljev prah ali blato in šele potem jih namažemo s kremo. Zato potrebujemo štiri ščetke. Ščetko za blato pri rjavih čevljih, ščetko za blato pri črnih čevljih ter ščetko za loščenje rjavih in črnih čevljev. Poleg tega rabimo več starih platnenih cunj za kremo.

Madežev s čevljev ne smemo odstraniti z bencinom, marveč jih je treba zamazati s kremo. Bencin sicer odstrani madež, obenem pa razjede barvo na usnju, tako da čevlja ni mogoče do bro očistiti. Eleganti čevlji so na zunaj novi samo takrat, kadar jih kupimo. Čim jih pa nekaj dni nosimo, morajo izgledati nekoliko ponošeni, kar seveda ne pomeni, da morajo biti pete poškodovane in podplati raztrgani. Čevlji se morajo svetiti tako, kakor se sveti sčesano dobro usnje. Čevlje čistimo najbolje tako, da jih obujemo in namažemo, potem pa sezujemo in pustimo nekaj časa stati, da usnje vsesa kremo. Kdor hoče imeti res lepe čevlje, naj jih namaže pred čiščenjem nekoliko z voskom, potem pa odrgne s cunjjo. Pri tem se največ greši. Mnogi drgnejo čevlje z mehikimi cunjami, kar je napačno. Najbolj nam služi kos platna od stare srajce ali platnena pižama. Cunjje ne smemo nikoli oprati, kajti potem je ves trud zaman. Čim več kreme vsesa cunjja, tem boljša je in tembolj se bodo čevlji svetili. Lakastih čevljev ni treba tako temeljito čistiti kakor navadnih. Zadostuje, da jih namažemo tupatam z belo kremo.

Nekaj o kuhinji

Čim bolj spoznavamo važnost pravilne prehrane za človeški organizem, tem bolj se zavedamo pomena inteligentne gospodinjstva za rodbino. Koliko boleznij si nakopljemo že s tem, da jemamo, česar bi ne smeli jesti, ali pa da ne jemamo, kar bi lahko odnosno morali jesti. V mladih letih vprašanje prehrane ni tako važno, kajti mlademu želodcu je glavno, da je vedno poln. Pa tudi to ne velja za vse otroke. V poznejši dobi se pa pojavi pri človeku nagnjenje k raznim boleznim. Zdravi ljudje so v sedanjih časih zlasti po mestih v manjšini. Vsi drugi prinese to ali ono bolezen že na svet. Te boleznij so večinoma posledica nepravilne prehrane. Spočetka človek take zahrbtnje bolezni niti ne opazi, pozneje pa postane zelo občutna ali celo smrtonosna. S pravilno prehrano lahko večino teh boleznij preprečimo ali vsaj znatno ublažimo.

Zato lahko vsaka skrbna mati mnogo stori za zdravje svoje rodbine. Znanje, da ista hrana v enaki množini ne prija enako vsem članom rodbine. Drugačnja mora biti hrana za človeka, ki ima lahko delo, kakor za onega, ki opravlja težko delo. Kdor se mnogo giblje v prosti naravi, mora imeti drugačno hrano kakor oni, ki pri svojem poklicu večino časa sedi. Drugače je treba kuhati za zdrave ljudi kakor za one, ki trpe na raznih želodčnih boleznih.

Gospodinjstvo pa ni sanatorij in tudi denarja nima vedno toliko na razpolago, da bi bilo mogoče ustreči vsem rodbinskim članom. Vendar se pa da to do gotove meje storiti. K sreči nam pomaga v tem pogledu narava sama, ki regulira prehrano na ta način, da nudi človeku tek do te ali one jedi, dočim so

mu druge jedi zoprne. Ako človeku nobena jed ne tekne, lahko sklepamo, da njegov organizem ni v redu. Najboljši zdravnik v takem primeru je post. Zanimivo je, da bolne živali sploh ne jedo. Hrana, ki jo uživamo često, se nam pristi. To pomeni, da je organizem prenasitčen s to enolično hrano in da hoče imeti izpremembo. Deca često noče jesti goveje juhe in mesa, pač pa zahteva sadje ali močnatne jedi. Takim željam je treba vedno ustreči. Včasih se pa človek ne sme zanesti na tek. Tako n. pr. tekne bolniku po tifuzu salata, ki je pa ne sme jesti, ker bi povzročila smrt. Zato mora skrbna gospodinja dobro vedeti, kaj komu tekne in kaj ne. To izve iz kuharskih knjig, ki razpravljajo o higijeni in dietetiki kuhinji. Mlada generacija se uči kuhati tudi v gospodinjstvih šolah. En princip pa velja splošno in sicer, da je hrana tem boljša, čim enostavnejša in skromnejša je. Zato so bile tudi prejšnje generacije tako zdrave in zato je sedaj na svetu tako malo zdravih ljudi.

Film

Hollywoodske zanimivosti

Ameriški filmski center Hollywood ima vsak teden svoje senzacije, ki obstoje v raznih družinskih skandalih, orgijah ali pa drugih dogodkih, o katerih ve časopisje poročati na dolgo in široko. Chaplinova zalkanska afera je sicer že likvidirana, a zato javljajo sedaj o slični aferi slovite igralke Norme Shearer. Norma se hoče baje ločiti od svojega moža. Vzrok je sličen onemu pri Chaplinu. Njen mož je baje lažil za drugimi ženskami in bil je v zakonu velik čudak.

Tako prav Norme Shearer, a publika je mnenja, da gre zopet za navadno reklamo. No, bodočnost bo pokazala, kaj se bo izcimilo iz te najnovejše afe. Se več prabu pa je dvignila vest, da je neka mlada filmska igralka obdobja popularnega igralca Wallaca Beeryja, da jo je zlorabil in zahteva sedaj 1 milijon dolarjev odškodnine. Ni izključeno, da gre v tem primeru za trik konkurenčnega filmskega podjetja, ki širi te vesti, da tako igralca onemogoči v ameriški javnosti.

Mary Pickfordova žena Douglasa Fairbanksa, je nedavno sklenila nenavadno pogodbo z znano novelistino in avtorico filmskih del Kathleen Norrisovo. Pickfordova se je pogodila, da ji plača za neko filmsko novelo za vsako besedo 10 centov (okoli 5.60 Din). In ko je prišla pisateljica manuskripta po plačilo, ji je Pickfordova plačala z novčiči po 10 in 5 centov. Besed je bilo okoli pol milijona in Mary je našla 1.235.000 novčičev po deset in 250.000 novčičev po pet centov. Teža tega denarja je znašala 1498 funtov in so ga napolnili v 15 vreč. Kako je avtorica odnesla svoj honorar, ni znano. V Hollywoodu se govori, da je Pickfordova to napravila iz osvete, ker se pisateljica ni striktno držala pogodbe.

— Kaj so bili prvotno? Naše čitatelje bo gotovo zanimalo, kaj so bili nekateri filmski igralci prvotno. Ker večino igralcev zaneske k filmu slučaj in sreča, hočemo navesti prejšnji poklic nekaterih filmskih div in junakov. Tako našim čitateljem gotovo ni znano, da je bil John Gilbert prvotno trgovski potnik, a Ramon Novarro učitelj petja. O poklojnom Valentinu je znano, da je bil prvotno vrtnar, dočim je bil Douglas Fairbanks bančni uradnik. Lon Chaney in Karl Dane sta bila skulensiborja, Neil Hamilton in J. Murray pa sta opravljala posel vratarja v kinematografu. Wallace Beery je v cirkusu umival slone, a režiser Victor Mac Laglen je bil med vojsko celo šest policije v Bagdadu. Torej vsakega zanimivi poklici!

— Knez črnih gor. S tem filmom je Harry Liedtke zapustil tla lahkih vsakdanjih salonskih iger ter se uupotil v romantiko. Napotil se je s svojim izbranim spremstvom v črne gore, da se producira kot knez Hadachi Stavros, ki ljubi romantične pohode. Na enem takem pohodu ugrabi več devot, ki jih pelje v svoj hram ter zahteva za njih odkupnino. Nesreča pa je

hotela, da se v eni teh devot zaljubi. — To je vsakekor popolnoma nov motiv za Harry Siedtheja. Priznati se mora, da se je Harry Liedtke v novem milijeu vdotal čil ter da se je tudi tukaj pokazal kot neprekosljeva kavalirja. Film »Knez črnih gor« spada med najboljše Harryjeve kreacije.

Nove knjige in revije

KNJIGA ZA PRERACUNAVANJE OBSEGOV, POVRŠIN IN VSEBIN. Pod tem naslovom je izšla v založbi knjigarn V. Wetzel v Mariboru priročna knjiga, ki jo je sestavil preglednik finančne kontrole A. Ermenec. Pregledno sestavljeno delce do dobro služilo vsem trgovcem, gostilničarjem itd. pri preračunavanju in ugotovitvi množine tekočin itd. v nepopolnih posodah in steklenicah. Knjiga omogoča tudi slabim računarjem, da lahko te sicer težke račune izvedejo natančno in zanesljivo. Po sličnem priročnem delu je bilo pri nas že dolgo povpraševanje in bo zato ta izdaja gotovo prav dobro došla. Cena — 10 Din — je zelo nizka. Knjiga se dobi v založniku in v vseh knjigarnah.

GEOMETRIJA ZA I., II. in III. razred srednjih šol. Jugoslovanska knjigarna je založila 3. izdajo Josipa Maziljeve »Geometrije«, ki je uvedena kot učna knjiga v naših srednjih šolah. Knjiga je trpežno vezana in in opremljena s številnimi slikami.

ANTON MELIK. KOLONIZACIJA LJUBLJANSKEGA BARJA. 1927. V Ljubljani. Založila Tiskovna zadruga, Str. 67, 3 zemljevidi. Slike, Floristi. O ljubljanskem Barju imamo razmeroma mnogo literature. Ti spisi obravnavajo ljubljansko Barje največ s hidrotehniške, kulturnotehniške ter s prirodoopisne strani ali pa podajajo zgodovino osuševanja del. Pričujoča knjiga je prva, ki obravnava Barje z antropogeografskega stališča. Najprej podaja kratek pregled osuševanja del od l. 1762 do danes. Nato sledi opis, kako so izkoriščali barsko površino pred kolonizacijo, ki je pričela l. 1890, in kako je izvedel naselitev osušenega terena ljubljanski magistrat in kako so se razvijale kolonije na Barju. Črna vas, ženska cesta (nekdanja Karolinska zemlja), Hlovača in Hauptmanica ter Lipe. Tretji oddelek popisuje lego in razvoj naselbin na Barju ter nastanek njih imen. V četrtem raziskuje, odkod so se naselili kolonisti ter karakterizira sedanje gospodarsko stanje naselencev, iz česar se pokaže končni efekt naseljevalne akcije. Zadnji oddelek govori o nekaterih posebnostih Barjanov in njih bivališč. Studiji so priložene karte in slike in sicer karta kulturne na Barju, narejena po stanju iz l. 1825, karta posestnega stanja v l. 1825 ter situacijska karta barskih naselbin in vrh tega nekaj slik in risovov značilnih barskih hiš. Knjiga ni pustila učena razprava, marveč je pisana zanimivo in tako, da jo bo s pridom in veseljem bral vsakdo, kdor se zanima za ljubljansko Barje. Nanje opozarjamo zlasti učitelje, duhovnike in druge izobražene na opisanem ozemlju.

PRIKROJEVANJE PERILA. Pred kratkim časom je izšla izpod peresa gđ. Arkove, učiteljice Tehniške srednje šole v Ljubljani, praktična učna knjiga, ki obravnava krojenje raznih vrst perila. Knjiga je v prvi vrsti namenjena učiteljicam in učenkam ženskih strokovnih, srednjih, meščanskih in osnovnih šol in bi bilo želeli, da bi se na vseh imenovanih ženskih zavodih vpejala kot preproten pripomoček pri pouku ženskih ročnih del. S tem bi bilo učiteljicam osebo zelo olajšano naporno delo in razlaga, učenkam pa omogočeno lahko razumevanje in risanje; kajti primeri krojev raznovrstnih perilnih komadov in pristavljen razlaga za njihovo izvršitev nudijo vse ono, kar mora učenka znati, če si hoče po meri krojiti perilo. Pa ne samo učenci se ženski mladini, temveč tudi našim ženam in gospodinjstvom bo omenjena knjiga dobrodošla, ker si bodo z njeno pomočjo in z majhnim trudom lahko krojile perilo za domačo rabo ter se obvarovale nepotrebnih napak in porate materijala. Oprema knjige, ki jo je založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, je lična in tudi njena tržna cena z ozirom na majhno naklado nizka.

TEHNIČKI LIST, organ Udruženja jugoslovenskih inženjerov in arhitektov, prišla v svoji 16. številki resolucije, sprejete na letni glavni skupščini v Zagrebu in celo vrsto drugih aktualnih strokovnih člankov ter razne druge strokovne vesti. Naroča se v Beogradu, Miloša Vel. ulica 9.

RADNIČKA ZASTITA, socialno-politična revija, ki je ob enem službeno glasilo OUZD, prišla v svoji 9. številki, ki je izšla v tni, sledijo zanimivo vsebino: Preureditev in dograditev Klenovnika v sanatorij OUZD. — Kratek pregled našega delavskega zavarovanja. — Zdravstvena služba OUZD, in več poučnih člankov o novo otvorenem sanatoriju na Klenovniku in razne službene objave OUZD. Revija zasluži vso pozornost in bi zlasti bilo želeli, da se seznanijo z njo ne le vsi delojemalci, marveč tudi vsi delodajalci, ker bi izpodrinilo točnejše poznavanje snovi marsikak predsodek proti delavskemu zavarovanju.

Morda je pisala Gino kakšna ženska, kakšen ugašen plamen?

In njen mali, rožnati noht se je že dotaknil roba kuverte; samo še trenutek, da jo razpreže in izvedla bo za skrivnost, ki jo je mučila. V tem tajin stvenem pismu je gledala ljutega sovražnika. Ali v tistem trenutku je bila Klara zelo odločna.

Njena roka je kakor v vročici raztrgala omot in izvela iz njega popisan listek. Vzela ga je in čitala...

Vrnivši se, je našel Gino Klara zelo blede, srepo upirajočo v tajinstveno pismo svoje velike, rjave oči, močno razširjene, kakor da gleda pred seboj nekaj, kar ji vlija največjo grozo.

Negativni so pokvarjeni; še enkrat se bova morala slikati! ji je rekel on, stopivši k nji.

Klara ga je ustavila z roko, blede kot zid. Pomolila mu je pismo, ki ga je vzel in začel čitati: — Ne obračam se na Te zavoljo sebe. Jaz sem itak že popolnoma izgubljena. Oče mi je umrl; morda ga je spravila v grob moja sramota. Ni te hotel preganjati, ko je izvedel za strašno nesrečo, ker je, kot poštenjak, smatral, da bi se bolj povečal moj greh, če bi izročil javnosti svojo sramoto. Samo

Gino je pušal v vsakem hotelu svoji naslov in vsa pisma so mu prihajala redno.

Plahji než je dalje udarjal ob oken-ska stekla. Dekla neizmerna tuga je bila prevzela malo Klarino srce. Mahoma je prišla zopet za koledar, ali brž ga je dala zopet iz rok, spomnivši se Ginovih besedi: Pusti to knjigo, ki te navdaja z neprijetnimi slutnjami!

— Od koga je to pismo? vpraša ona sama sebe, vzešči ga v roko, da pregleda pečate na kuverti. — Morda mu piše kak ženska? Ugašen plamen? Gino ji je vselej uporno zatajeval vse skrivnosti o svojih ugašenih plamenih.

Silna radovednost jo je mučila. Nasmejala se je, ali prisiljeno. Pogledala je in videla, še preveč jasno, rokopis »neke druge«, z onimi neznanimi ji črkami. Zopet je vzela pismo in vsa zahtela od gnusa, ki jo je prevzel v tem trenutku, ob neki misli, ki se ji je uporno vsiljevala.

Da ga prečita? ... Ne, nel Storila bi velik greh. Prečitala ga bosta skupaj, ko se Gino vrne.

Pri vsem tem ni mogla nikakor odbiti od sebe one misli. V oni zmešnjavi raznih vtisov se ji je zdelo, da se to pismo roga njenemu omahovanju.

poldan. Bolje bo, da grem ... Ti diletantski fotografiji nimajo obzira niti z novoporočenci na ženitovanjskem potovanju.

To rekši jo poljubi in odide. Klara je ostala sama. In brž ji je bilo žal, da ga je pustila stran. Tako osamljena, v tujini, daleč od matere, se ji je zdelo, da je od Ginovega odhoda pretekla cela večnost.

Če bi se predlogo zamudil? Bila je že nestrpna. Strašen dolgočasnež ta grof Arnoldo, stari očetov prijatelj, s katerim sta se srečala v Benetkah. Sam, fotograf in dolgočasen!

Nekdo je potkal na vrata. Vstopil je natak in prinesel pismo.

— Za mene? — vpraša ona živahno. Ali rokopis na omotu ji ni bil znan. Bilo je za njenega moža. Nenavadna kuverta, iz pet različnih mest, označenih na nji.

Človeku bi moglo priiti na misel, da ju je spremljalo to pismo na vsem ženitovanjskem potovanju. Prvi naslov je bil Neapelj, Ginova hiša. Neznana Beba je najbrž mislila, da je še samec. Potem: Rim, Florencia, Genova in nazadnje Benetke.

— To pismo se je moralo zakasnit na dolgem potovanju! je pomislila Klara smeje.

ju; vplivajo usodno na celo življenje. Astrologov nasvet: Ne ženi se in ne poročaj se prvega in zadnjega meseca v letu.

— Naj ga vzame vrag, tega astrologa! — je zaklical Gino, smejoč se še dalje. Klara je postala zamišljena. Čitala je v drugi te stavke, ki so jo naravnost razburjali.

— Pusti to knjigo, — ji je rekel Gino, — če te navdaja s tako neprijetnimi slutnjami.

— Kaj pa, če bi se to uresničilo, Gino?

— Kar se tiče otrok, ni mogoče še vedeti; kar pa se tiče medenih tednov ... poiščeva oba tega astrologa in ga pozoveva, da bo priča najinih poljubov ...

Zasmejal se je in jo začel zopet poljubljati. Dež je plaho udarjal ob oken-ska stekla.

— Ali ne poudiše h grofu Arnoldu? ga je vprašala Klara, prekinivši za trenutek ploho poljubov. Pričakuje te opoldne; obljubil si mu, da prideš.

— Strašno dolgočasen človek! je odvrnil Gino, nevoljno zamahniši z roko.

— Kmalu pride sem, zavoljo svojih fotografij.

— Ne bo ga! ... Morali bi ga pozvati na obed in prenašati ga ves po-

Davisov pokal in francoski birokratizem

Francoski cariniki so hoteli ocariniti Davisov pokal, češ da je srebrn in da je treba plačati 40.000 frankov carine.

Vsa francoska javnost se zadnje čase zabava nad nenavadno dogodivščino, ki jo je doživel slovit francoski teniški šampion Cochet povodom svojega prihoda v Ameriko.

Cochet se je vrnol 24. t. m. s parnikom «France» v Francijo in je pristal v luki Le Havre. Cochet je danes v Franciji tako kakor Lindberg v Ameriki, ljubljene svojega naroda, zakaj prboril si je najlepšo sportno trofejo na svetu: Davisov pokal. Zato so mu oblasti, zlasti pa sportniki, priridili prisrčen, svetovnemu teniskemu prvaku dostojen sprejem. V luki so se zbrale odlične osebnosti in predstavniki sporta, navzoč je bil tudi predsednik udruženja francoskih tenis-igračev Champ. In čim se je parnik ustavil, je vsa gospoda odrinila na krov, kjer so se vrstile čestitke in napitnice na zdravje francoskega nacionalnega junaka Cocheta.

Po končanih sprejemnih slavnostih je Cochet s priborjeno trofejo zapustil parnik. Spremljala ga je vsa družba. Dočim je občinstvo Cochetu prirejalo vihrane ovacije, je nenadoma pristopil k njemu carinski uradnik, rekoč: —

— Oprostite, prosim.

— Kaj želite? je vprašal Cochet.

Uradnik je potkal na pokal in la-

končno izjavil: «srebro»!

Cochet se je zelo začudil, a še bolj ga je spravil iz ravnotežja poziv, naj sledi uradniku na carinski urad.

— Oprostite, moje ime je Cochet, je rekel svetovni prvak in pokazal na pokal, rekoč: — To je Davisov pokal.

Uradnik pa je mirno nadaljeval: — Ali je srebro, ali ni srebro? Tedaj je pristopil g. Champ in hitel uradniku pojasniti, da je to Davisov pokal, č-

gar ime je pač znano vsakemu Francozu in da si je to prehodno darilo le toš priborila Francija.

— To mene nič ne briga, je odgovoril uradnik. Zaradi mene ga lahko ponesete v Pariz, toda jaz se moram držati predpisov.

Prizor je opazovala velika množica gledalcev, ki si je seveda s pikrimi opazkami takoj privoščila birokratičnega carinika. Končno so se obrnili do «višje instance», katero so odkrili v osebi mladega carinskega častnika. Ta je sicer poznal zgodovino Davisovega pokala, toda nikakor ni hotel pristati na to, da bi pokala ne zacarinili.

Ze je kazalo, da se bodo morali sportniki udati in plačati 40.000 frankov carine, ko se je našla brihtna glava, ki je zadevo tako uredila, da je bil volk sit, koza pa cela. Pristopil je namreč neki gledalec, ki je povdarjal, da si gospodje cariniki radi pokala niso na jasnem. — Davisov pokal, — je dejal, — pač ne bo večno ostal v Franciji. Ni izključeno, da bo večno prehodni pokal kmalu romal nazaj v Ameriko in zato je razumljivo, da ga ne moremo zacariniti kakor blago, ki ostane v trajni posesti Francije. Davisov pokal je glasom francosko-ameriške carinske pogodbe tranzitno blago in zanj ni plačati carine.

Častnik je bil nekaj časa v zadregi, nato pa je rekel Cochetu: — Gospod Cochet, ali jamčite, da pokal ne ostane za večne čase v Franciji? Ubogi Cochet, ki se je tri leta pulil in boril za najvišjo sportno trofejo, je končno dal zahtevano garancijo, na kar so cariniki pristali, čeprav kislih obrazov, da se pokal odnese nezacarinjen.

Nove elementarne katastrofe

Nova razdejanja v Ameriki in Angliji. — 5000 hiš porušenih. — Številne človeške žrtve in ogromna škoda. — Težka železniška nesreča.

Seriji elementarnih nezdov in katastrof, ki so letos že zadele našo zemljo, se pridružujejo nove. O strahovitih poplavih, ki so divjale te dni na Tirolskem, v Švici in Italiji, o klonku, ki je divjal nad Bačko in Sremom, smo že poročali.

Včeraj pa je divjal strahovit tornado nad Ameriko, pa tudi Angliji vihar ni prizanesel. Tornado, ki je lani upropastil letovišče Miami na Floridi, si je letos izbral za žrtev mesto Saint Louis. Katastrofa, ki je zadela to mesto, je nepopisna. Tornado je uničil ves zadnji del mesta, porušilo in podrlo se je okoli 5000 hiš. Nad 3000 stanovanj je popolnoma demontiranih. Strahovito neurje je zahtevalo tudi mnogo človeških žrtv. Ubilih je bilo 88 oseb, a nad 1000 ranjenih. Ruševce se zidovje je zasulo tudi dva redarja in ju ubilo. Škoda, ki jo je povzročil vihar, je ogromna in se čeni na 75 milijonov dolarjev (okoli 4 milijarde in 200 milijonov Din). Vlada je odposlala na pomoč vojaštvo, ki naj vzdržuje red, obenem pa več sto vagonov živin in zdravil. Nad mestom je proglašeno obsedno stanje, ker so se pojavile številne roparske tolpe.

V noči od 29. na 30. septembra je divjal strahovit vihar tudi nad Anglijo in povzročil ogromno škodo. Zelo je trpela žetev, kajti padala je debela toča, ki je potolkla vse. Na neki farmi je med strahovito poplavo utonilo 100.000 komadov perutnine. Ustavljen je bil tudi ves avtomobilski promet po deželi, ker so ceste silno treple in so na nekaterih krajih popolnoma porušene in izpodjedene. Parniki so morali ostati v pristaniščih. Nekaj ur po prvem nalivu in viharju je sledil nov katastrofalen naliv. Iz vseh krajev države poročajo o silnih poplavih. Ker je vse leto Angliji nagajalo deževje, je žetev zelo trpela, sedanjli nalivi pa so uničili še tisto, kar je ostalo dobrega in zdravega.

Tudi na Filipinih je divjal hud orkan, ki je povzročil precejšnjo škodo ter zahteval lveč človeških žrtv. Tajfun je zlasti prizadel otok Luzon.

mene je preklinjal. Vsi moški ste tako podli! Zensko oropate časti, ubijete jo in potem hitite, da osvojite drugo! Moj oče je umrl, ali najin sin živi, potrebno je, da živi, mora živeti. Jad, beda, vse obči prezir in kmalu tudi glad bodo spremljevalci najinega življenja, uničnega po tvoji podlosti. Ti moraš misliti na najinega sina; on ni ničesar zagrešil in ne sme zategadelj trpeti. Če ostaneš na moje prošnje gluha, pridem z njim k tebi.

Na mizi je ležal še odprt oni kalendar. Na neki strani se je videla sled Klarinega nohta. Njene velike oči so bile bolno uprte na one usodne vrstice:

— Januar: novoporočenci, ki uživajo v tem mesecu medene tedne, bodo brez otrok...

Klara se je z grozo domislila, kako ji je na tem listu koledarja neusmiljena usoda naklonila še strašnejšo neplodnost. Če bi se ji tudi rodil sin iz tega njenega žalostnega zakona, sin one druge, ta nežbrisna priča Gino-vega greha, bi ostal med njima in ločil enega od drugega.

Še strašnejša in še bolj tragična torej je bila ta ledena neplodnost srca, na katero je bila v svojem življenju obsojena za večno.

Težka in katastrofalna železniška nesreča se je pripetila v četrtek dne 29. septembra na kolodvoru Mecheln v Belgiji. Strojvodja osebnega vlaka na progi Bruselj - Antwerpen je baje prežrl signal na »stoji« in je s polno paro zavozil na kolodvor. Vlak se je zaletel v na progi stoječi lokalni vlak in silni sunek je iztril dva vagona. Pri karambolu je bilo ranjenih 76 oseb, od teh 8 težko. Materijalna škoda je precejšnja.

Mož, ki se lahko podaljša

Sv. pismo sicer pravi, da si iz lastne volje sicer ne moremo niti za ped podaljšati svojega telesa, toda neki Willard iz Ohia je to modrost ali teorijo sv. pisma postavil na glavo. Mož, ki je bil dolga leta pri cirkusu Barnum & Bailey, po pravici zasluži ime »mož iz gume«. Je nenavadno prožen in elastičen in je v stanju, da podaljša in iztegne svoje telo daleč preko normalne dolžine. Svoje telo namreč podaljša po mili volji za celih 20 centimetrov in sam vrta se mu iztegne in podaljša kakor kameleonu jezik za celih 6 centimetrov. Tudi z rokami manipulira kakor z ostalim telesom in jih podaljša za približno 20 cm.

Ti eksperimenti elastičnega Willarda so zainteresirali tudi znanost in kakor poročajo iz Newyorka, so moža nedavno rentgenizirali in ugotovili sestav njegovega okostja, členov in sklepov. Zagonetka elastičnega moža se pojasnjuje na ta način, da je hrbtnica vsakega človeka vzbočena. Pri Willardu je ta vzbočenost nekoliko večja kakor pri povprečnem človeku. Umetnost Willardovega eksperimenta pa obstoji v tem, da z napetostjo mišic popolnoma izravna hrbtnico. Na ta način podaljša svoje telo. Zato ameriški listi svetujejo vsem malim ljudem, ki hočejo postati večji, naj po možnosti vedno hodijo pokonci in naj skušajo s stalnim treniranjem izravnati hrbtnico.

Pred justifikacijo Gastona Guyota

Francoski milijonar Gaston Guyot, ki je bil obsojen radi umora svoje ljubice, dame z zelenimi očmi, na smrt, je zaprt v Melun in bo baje v kratkem usmrčen. Te dni ga je posetila neka pariška novinarka, ki je imela z njim daljši razgovor. Guyot je pokazal mnogo pism, ki so mu jih pisale v ječo razne ekscentrične dame. Kakor vsi zločinski tipi, je tudi Guyot predmet oboževanja. Ženske vseh slojev in narodnosti kar nore za njim.

— Sem kralj ljubimcev, — je dejal Guyot novinarki. — Naj bo moja usoda kakršna koli, nočni svet me bo obrnil v najboljšem spominu kot viteza in idealnega ljubčka.

Nato je govoril obširno o svoji preteklosti in na vse načine hvalil svoje ljubavne podvige. Pred odhodom je novinarki izjavil:

— Nič se ne bo upal zaviti mi vrat, ker vsi dobro vedo, da bi poklinal vse Francozinje brez izjeme moje- ga krvnika na odgovor. Moje ime je tisočerm ženskam sveto in zato sem prepričan, da ženski svet ne bo dopustil, da bi tako plemenit mož končal svoje življenje na morišču kakor navaden zločinec. Škandal je, da me drže tu v zaporih z navadnimi zločinci, kakor da sem kak pariški apaš, ki je zabodel

svojo ljubico. Saj je znano, da sem bil kras in ponos najeleгантnejših nočnih lokalov in damskih budoarjev. Sem mož visoke kulture in globokega čustvovanja, določen od same usode, da tolažim srca onih žensk, ki so se mi udajale.

Težka nesreča v Budimpešti

V sredo dopoldne se je pripetila v ulici Rottenbil v Budimpešti težka nesreča. Nemška guvernanta Ana Hermann, uslužbenica pri trgovcu Sagiju, je hotela s tremi otroci čez ulico. Ker je tovrstni avtomobil zakrival razgled, je skočila z otroci naravnost pred tramvaj, ki je vse štiri povozil. Najmlajša 3letna deklica je bila takoj mrtva, druga dva otročiča v starosti 5—8 let pa težko ranjena. Guvernanta sama je zadobila tako težke poškodbe, da je njeno stanje brezupno.

Ko je mati izvedela za grozno nesrečo, je dobila hud živčni napad, da je ležala ves dan v nezavesti. Policijska preiskava je dognala, da zadene krivda guvernantu, ki je premalo pazila na otroke.

Ameriški raziskovalec o Rusiji

V Chicagu je predaval te dni o sovjetski Rusiji E. Newman, ki se je vrnil nedavno iz Rusije, kjer je prepotoval 10.000 milj. Rdeča Rusija, je dejal. Newman, ni tako slab kraj za rdeče Ruse, toda za druge tam ni mesta. Cenzura je neverjetno stroga. Primerjati bi se dala edino s cenzuro za časa francoske revolucije. Sovjetska vlada vse ljudi sumiči in nikomur ne zaupa. Tajna policija je res tajna. O nji ne vedo ničesar ne rodbinski člani, ne sosedje. — Beseda lahko pomeni smrt. Zato na razmere pod sovjetskimi režimom nihče ne zabavlja.

Newmann je prinesel tudi 2000 slik, ki jih je zbiral čisto v smrtni nevarnosti. O komunistični vladi pravi, da je zelo trdna. Ako bi priredila sovjetska vlada plebiscit, bi dobila 90 % vseh glasov. Pozabiti ne smemo, da je izvedla sovjetska vlada agrarno reformo, ki je dala kmetom zemljo. Zato skoraj ni najti v Rusiji kmeta, ki bi ne bil vnet za boljševiški režim. Delavci imajo povsod prednost. Zdravnik ne sme izvrševati privatne prakse, dokler ni nudil zdravniške pomoči vsem delavcem. V mestih vlada veliko pomanjkanje stanovanj, in sicer zato, ker je vlada porabila vsa večja poslopja zase. Beračev in sirot Rusija menda še nikoli ni imela toliko, kakor sedaj. Število sirot znaša najmanj pol milijona. Med njimi je zlasti mnogo otrok. Žive od miloščine, spe zunaj na polju, ali na ulicah in je do to, kar ukradejo.

Občutki pri hitrosti 450 km na uro

«Daily Mail» objavlja pogovor svojega sotrudnika z zmagovalcem na mednarodni letalski tekmi za Schneiderjev pokal, ki je opisal novinarju svoje občutke med poletom s hitrostjo 450 km na uro.

Ko je zastrl steklo pred krmilom dim, je pokukal Webster iz aeroplana samo z enim očesom, ki pa je bilo zavarovalo z debelimi očali. Ako bi se bil nagnil malo bolj na stran, bi mu bil zračni pritisk odtrgal glavo. Tudi roke ni smel pomoliti iz aeroplana, ker bi mu jo zračni pritisk zlomil. Hitrost je bila tako strašna, da si je moral zapomniti izvestna znamenja daleč pred piloni, s katerimi je bil označen kraj okreta, da bi mogel aeroplan pravčasno obrniti. Webster je bil tako zaprt v svojo polet, da ni opazil nobenega signala na strehi hotela «Excelsior», kjer so dajali letalcem znamenja o poteku tekme. Računal je, da konča polet v 50 minutah. Ko je sedmič obrnil aeroplan, je pogledal na uro in opazil, da leti šele trideset ur. Boječ se, da bi se ne zmotil v času, je še enkrat obletel določeni prostor. Ogrodje aeroplana je bilo vroče kakor peč in Webster je bil zelo vesel, da je mogel slednjič izstopiti iz njega. Po poletu je bil nekaj časa popolnoma gluha, dasi v zraku ni čutil posebnega pritiska na ušesa. Živčna napetost je bila nepopisna. Kljub temu si je pa letalec kmalu po poletu tako opomogel, da se je počutil kakor pred tekmo.

Pred usmrtnitvijo bandita Leciana

Bandit Lecian, ki je skušal pobegniti iz zaporov divizijskega sodišča v Olomucu, bo te dni usmrčen. Vprašanje ponovnega procesa radi poskušnega pobeha in umora stražarja Kissja je odloženo. Pravniki so mnenja, da ni vredno izgubljati časa z zločincem, ki je itak zaslužil smrtno kazen.

K prezidentu Masaryku, ki biva sedaj v Topolčankah, so poslali posebnega kurirja, ki mu predloži smrtno obsodbo in vse akte o Lecianovi zadevi. Okrajno sodišče v Olomucu da divizijskemu sodišču na razpolago večala. V sredo je prispel v Olomuc krvnik Wohlshlager s svojimi pomočniki. Lecianu so že sporočili, da bo te dni usmrčen. V sredo so mu ostrigli kodre, na katere je bil zelo ponosen. Mož je v smrtni celici povsem depimiran. Ne prestano plače in izjavlja, da ga ne smejo usmrtiti, kajti justifikacija bolnega človeka bo pomenila zločin nad humanostjo.

Darujte za spomenik kralju Petru I. Osvoboditelju!

Ameriške zanimivosti

Zanimanje za boks. — Tunneya vabijo k filmu. — Zasačeni tiho-tapci alkohola. — Newyork ima senzacijo. — Razne kurioznosti.

Borba za svetovno prvenstvo v boksju je sicer že davna odločena, toda ameriško časopisje se še vedno bavi na dolgo in široko z obema glavnima junakoma, Dempseyem in Tunneyem. Zlasti o Tunneyu prinašajo vse mogoče vesti, pa najsi bodo resnične ali ne. Tako pišejo, da se Tunney nikakor ne misli odpovedati nadaljni bokerski karieri, in sicer vse dotlej, dokler si ne pridobi premoženja petih milijonov dolarjev. Mož je torej špekulant. Sicer se mu pa za nadaljni zaslužek nudijo krasne prilike. Tex Richards že išče nove «žrtve», oziroma bokerske veličine, da jih postavi v krog proti Tunneyu. Zato je v najkrajšem času računati z novimi senzacionalnimi srečanji raznih bokserjev s Tunneyem. Na drugi strani pa Tunneya vabijo k filmu in mu obetajo do 1 milijona dolarjev letnih dohodkov. Tunney kot filmski igralec — to bi bila po mnenju ameriških filmskih podjetnikov pač najboljša vaba za razvajočo filmsko publiko.

V zvezi z boksom Tunney-Dempsey se tudi mnogo komentira zaplemba ogromne količine alkoholnih pijač na parniku «Bul-kow», in sicer v vrednosti 2 milijonov dolarjev. Ta alkohol so baje nameravali vtihotapiti med borbo v stadion in tam skrivaj razpečati. Prohibicijski agenti pa so imeli dober nos in so vso ogromno zalogo tik pred prodajo zaplenili. Borba se potem ni zalila.

Tudi Newyork ima novo senzacijo. Dne 22. septembra, torej baš na dan borbe Dempsey-Tunney, je brez sledu izginil mlad R. J. Reynold, sin newyorškega veleto-varnarja in večkratnega milijonarja Reynolda. Sled za njim je sprva vodila v Chicago in St. Louis, a kasneje se je popolnoma izgubila. Tvorničar je seveda mobiliziral vse sile in najel cel štab zasebnih detektivov, da izsledijo njegovega sina, toda dosedanja poizvedovanja so ostala brezuspešna. Sumi se, da je postal mladi Reynold žrtve banditov, ki bi radi od očeta izsilili visoko odkupnino. Oče je namreč prejel anonimno pismo, v katerem mu neki neznanec piše, da mu takoj izda sinovo bivaljšče, če pošlje

3000 dolarjev odkodnine. Povsem verjetna pa je tudi verzija, da jo je milijonarjev sin popihal v Francijo in se vpisal v tujsko legijo. Fant je bil od nekdaj velik sanjač in se je vedno navduševal za življenje v tujski legiji.

Čikaška policija je prišla nevarnega roparskega napadaleca, ki je bil v mestu znan pod imenom «mačji bandita». Lopov je bil namreč specialista za napadanje nežnega spola. Pri svojem poslu je res manipuliral prav po mačji. Neslišno se je splazil za žensko, ki je bila brez spremstva, jo na primernem kraju napadel, zavlekel v stran, jo oropal in nato izginil v temno noč. «Mačji bandita» je nad leto dni strahoval Chicago. Podnevi je bil uslužben kot priprost prodajalec, a ponoči je zahajal na roparske pohode. Bil je oženjen, vendar njegova žena ni vedela, da je mož «dvoživka». Lopov, ki se piše William E. Mitcell, je bil izročen sodišču.

Pred enim okrajnih sodišč v Chicagu se je nedavno vršila originalna razprava. Gospa Alice Larke je vložila tožbo za ločitev zakona, in sicer iz razloga, ker njen mož že tri leta ni spregovoril besede z njo. Henry Larke je pri zaslišanju izjavil, da je to pač res, da pa je samo spoštoval ženin ukaz. Pred tremi leti mu je namreč med preprirom rekla: — Dedec, črni jezik za zobni, — in zato ni tri leta spregovoril niti besedice z ženo. Sodnik je bil mnenja, da to ni tehten razlog za ločitev zakona, moža se ne more prisiliti k govoru in zato je ženo odslovil. Seveda je sodnikova odločitev vzbudila med ženskami veliko razburjenje, kajti primeri, da sodnik razsodi v prilog moškega, so v Ameriki prav redki, pa najsi imajo ženske prav ali ne.

V ameriških prenjah se še vedno poja-na tisoče divjih konj, ki delajo zlasti far-merjem občutno škodo. Zato jih neusmilje-no preganjajo in pobijajo. Nedavno so v državi Wyoming kovboji ulovili 4000 divjih konj in jih pobili. Mrhovino so pustili na polju, da so jo oglodale živali, a kosti so bile prodane tovarnarjem za lim.

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke

dne 22. septembra 1927.

Razlika v primeri s stanjem 15. sept.	
AKTIVA:	
Kovinska podlaga	478,9 + 4,7
posojila	1.507,3 + 1,1
račun za odkup kronskih novčanic	1.102,6
račun začasne razmenjave	320,0
državni dolgov	2.966,3
vrednost državnih domen	2.138,3
saldo raznih računov	1.315,2
Skupaj	9.828,9
PASIVA:	
Od glavnice izplačano rezervni fond	30,0
novčnice v obtoku	9,9
državni račun začasne razmenjave	5.650,6
državne tirjatve po raznih računih	320,0
razne obveznosti	336,0 + 113,5
državne tirjatve za zastavljene domene	1.260,7
2.138,3	77,2
ažijo za kupovanje zlata	83,0
Skupaj	9.828,9

Obrestna mera ostane neizpremenjena. Obtok novčnice se je zmanjšal od zadnjega izkaza za 72.100.000 Din.

—g K razstavi plemenskih konj v Ljubljani dne 25. septembra 1927. Na razstavi je bilo razstavljenih skupno 97 najizbranejših živali iz matiborske in ljubljanske oblasti. Konji so bili razdeljeni v osem skupin in so bili nalezljivi konji iz vseh teh skupin kmetijske reje nagajali z denarnimi premijami. Oficirskim konjem pa so se izdala častna priznanja v obliki zlatih, srebrnih in brnastih kolajni. Odlikovani so bili sledeči: v skupini kobilic z žrebci: Cicca, angleška polkvrna, roj. 1921, lastnik kapetan I. klase Radomir Stojanović, Ljubljana; s srebrno medaljo; v skupini plemenskih kobil brez žrebcev, topokvrne: Solunka, polkvrna angl., roj. 1921, lastnik kapetan I. klase Radomir Stojanović, Ljubljana; s srebrno medaljo; Ceza arabska polkvrna, roj. 1918, lastnik pukovnik Nedilj, Ljubljana; s srebrno kolajno; Soka, angl. - arabska, roj. 1921, lastnik kapetan I. klase Ljubomir Stojilović, Ljubljana; z bronasto kolajno. V skupini 3-in 4-letne žrebce: topokvrna Lady, anglo-arabska, roj. 1924, lastnik podpukovnik Radivojević, Ljubljana; s srebrno kolajno. V skupini dvehletne žrebce: topokvrna Libela, lipicanka, roj. 1925 lastnik podpukovnik Miloš Ožegović, Ljubljana; z zlato kolajno. V skupini žrebci: topokvrn Dragan, angleški polkvrni, roj. 1925, lastnik kapetan I. klase Radomir Stojanović; z bronasto medaljo. Enako Zdralan, anglo-arabec, roj. 1924, istega lastnika Topokvrni Siglavj Arkadia, lipicanec roj. 1922, lastnik Josio Lenarčič Verd Vrhnika; z zlato medaljo. V sedmi skupini gospodarskih konj: Marquits, ameriškanski kasač, roj. 199, lastnik podporučnik V. Simić, Ljubljana; s srebrno kolajno.

—g Carinski dohodki od 1. do 10. septembra so znašali 58.860.348 Din. Od tega odpade na carinarstvo v Beogradu 15.964 tisoč 368, v Zagrebu 13.708.053, v Novem Sadu 11.439.771, v Ljubljani 9.167.987 v Dubrovniku 4.272.704, v Skoplju 2.906.573, v Splitu 1.400.892 Din. Od 1. aprila do 10. septembra so znašali carinski dohodki 704.523 tisoč 337 Din. V proračunu je bilo določeno za ta čas 750.488.882 Din tako, da znaša primanjkljaj 45.665.545 Din.

—g Plenarna seja Obrtne banke. Včeraj se je vršila plenarna seja Obrtne banke na kateri se je med drugim razpravljalo tudi o obrtnem združništvu. V zadevnem referatu se pletira za ustanovitev obrtnih zdru-zug z omejeno zavezo, obenem se pa zahteva, naj se uredbe in zakoni o obrtnih zdru-gah, ki veljajo zdaj na ozemlju bivše kraljevine Srbije, razširijo na vso državo.

—g Uradni tečaj dinarja, za oktober. Finančno ministrstvo je določilo za oktober sledeče uradne tečaje dinarja: 1 napoleon-dor 219, 1 turška lira 247,50, 1 angleški ster-ling 276,30, 1 dolar 56,75, 1 kanadski dolar 56,35, 1 zlata nemška marka 13,52, 1 poljski zlot 6,35, 1 avstrijski šiling 8, 1 belgijski belg 7,90 1 penzo 9,90, 100 francoskih fran-kov 223, 100 švic. frankov 1095, 100 ital. lir 309,50, 100 holand. goldinarjev 2276, 100 rumunskih lejev 35, 100 bolgarskih levov 41, 100 danskih kron 1521,40, 100 švedskih kron 1528,50, 100 norveških kron 1500, 100 pezet 985, 100 drahem 75,30, 10 Kč. 168,35. Ti te-čajji veljajo od 1. do 31. oktobra. Po njih se plačujejo tudi pristanjske takse.

—g Popravek. Med novicami s Splita smo zadnjič poročali, da je prevzel cemento-vo tovarno Majdan znani milijonar Franjo Petrinović. V resnici gre za cementno to-varno «Split», delniško družbo za cement portland, Solin - Majdan. Čije kapaciteta je znašala doslej 100 vagonov dnevno in se bo zdaj zvišala na 125 vagonov potom grad-nje dveh velikih peči.

—g Razkladalni rok na žel. postajah skrajšan. Direkcija drž. žel. je nenadoma skrajšala razkladalni rok na 6 ur in to v času jesenske sezone, ko se pričenja največji promet. Gremij trgovcev v Ljubljani se je vsled tega obrnil na Direkcijo s prošnjo, da tega podaljša na 8 ur. O rešitvi prošnje Gre-mija bojo zainteresirani obveščeni. Načelnik.

—g Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 4. oktobra t. l. po-nudbe glede dobave 800.000 kg lesnih od-padkov: do 7. oktobra t. l. pa glede dobave plinskih ovi in 10.000 kg strešne pločevine.

Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 8. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 1500 m tračnic in navadnih žebeljev; do 10. oktobra t. l. glede dobave 250 ko-madov lopat za premog in 100 komadov ru-darskih sekiric, 1500 kg prozornega železa, 100 komadov korbinskih svetilk, 1000 kg mila za pranje perila in 500 l olja. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 13. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 120 m jamskega lesa. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: dne 14. oktobra pri komandi dravske divizijske ob-lasti v Ljubljani glede dobave 350.000 kg se-na. Dne 18. oktobra pri direkciji državnih železnic, ekonomsko odeljenje v Ljubljani, glede dobave 70.000 zvitkov brozovanih tra-kov; dne 19. oktobra t. l. pa glede dobave gorilcev za petroleje. — Ofertalna licitacija za dobavo raznih tiskovin direktorij državnih železnic, ekonomsko odeljenje v Ljubljani, ki je bila razpisana za dan 10. oktobra t. l., se bo vršila dne 1. oktobra t. l. Predmetni oglaš z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Naša skrinjica

za občinske volitve v Ljubljani je

3

Napredni blok

Spominiaite se Tabora!

14 let star deček
močan in priden, se želi izučiti v trgovini z mešanim blagom na deželi. — Cenj, ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Deček/2175«.

Blagajničarka
zmožna slovenskega in nemškega jezika, z večletno prakso — išče službo. Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod »Blagajničarka/2176« na upravo »Slov. Naroda«.

Strojepisni pouk
Christoforov zavod, Domobranska cesta 7. — Učna ura Din 4.

Posojilo Din 1000.
iščem za takoj. — Garancija sigurna, obresti plačam dobro. — Ponudbe pod »Posojilo/2174« na upravo »Slov. Naroda«.

Miren zakonski par
išče stanovanje dveh sob in kuhinje v novi ali stari hiši. Plača za tri mesece vnaprej. — Ponudbe pod »Oktober/2196« na upravo »Slov. Naroda«. 2196

Velour in pliš
za damsko plašč, velika izbira, ugodne cene

R. Miklauc
»Pri Skofcu«
Ljubljana, Lingarjeva ul.

Pred nakupom!

Jesenskega in zimskega blaga

vabim cenjene odjemalce da si ogledate krasno izbiro za vse vrste oblek, po najnižjih cenah. 9965 a

Vinko Savnik, Radovljica.

Sukno -- Doubl
Kamgarn
za moške obleke -- Velika izbira -- Ugodne cene

R. Miklauc
»Pri Skofcu«
Ljubljana, Lingarjeva ul.

JAVNA ZAHVALA.
Ob priliki velike nesreče, katera naji je zadela dne 23. na 24. ko nama je požar uničil celo mizarstvo delavnico, se tem potom, ker se nama ni moglo vsakemu posebej zahvaliti, najsrčneje zahvaljujemo, zlasti pa še posebej gasilnim društvom, katera so prihitela na pomoč iz Sp. Šiške, Zgor. Šiške in Ljubljanskega gasilnega, volično prostovoljnega društva, katera so se trudila tako požarotvorno pri gašenju, se trudili in ogenj omejili samo na delavnico, kakr tudi vsem domačim sploh vsem, kateri so sodelovali pri reševanju in gašenju, vsem in vsakemu posebej, Bog plačaj.
Sp. Šiška. PETER in Marija BIZJAK.

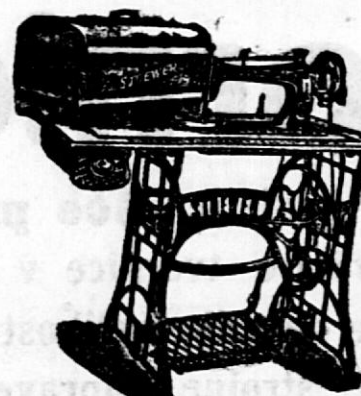
Za dom!
Za šivilje, krojače, čevljarje itd najbolj priporočljiv je le

STOEWER šivalni stroj
Le ta Vam poleg šivanja entla (obšiva), veze (šitka), krpa perilo in nogavice. Brez vsakega premikanja plošč in drugo je stroj v minuti pripravljen ali za vezenje in ravno tako hitro zopet za navadno šivanje. — Poleg vseh prednosti, ki jih zavzema šivalni stroj STOEWER je tudi najcenejši.

Ne zamudite ugodne prilike in ogledite si to izrednost pri

Lud. Baraga,
Ljubljana, Selenburgova 6/1.

Brezplačen pouk v vezenju, razbi aparatov itd. — Ugodni plačilni pogoji. — 15letno jamstvo.

Zastopnik
in zastopnice za prodajo srečk na obroke išče. — Bančna poslovalnica Bezjak, Maribor, Gosposka ulica 25. 77/L

Zabavni večer
s plesom prirodi v nedeljo dne 2. oktobra **Železničarsko glasbeno društvo »Zarja«** v gostilni »Amerika« na Glincih. — Vetop prost. 2207

Znanja želi
gospod, rokodelec, dobro vzgojen, z gospodično, staro od 32 do 40 let z malim posestvom. Dopise s sliko, katero se takoj vrne, je poslati na upravo »Slov. Naroda« pod »Bodočnost/2206«.

Spalna oprava
nova, iz mehkega lesa — poceni naprodaj pri mizarju — Velikarju, Krakovska ulica 7. — Naročila in popravila sprejemam. 2205

Izjava.
Podpisani izjavljam, da nisem plačnik dolgov, katere bi napravil kdorkoli brez mojega osebnega dovoljenja.
Herman Pregelj, Ljubljana, Bohoričeva ulica 29. 2213

Auto »Wanderer«
priporočljiv za potnike, zelo dobro ohranjen, izvrstni motor, z malo obrabljeno pneumatiko — poceni naprodaj. — Poizve se pri: Rudolfu Oroszy, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 2. 2211

Sadno drevje
vseh vrst, vrtnice, ribez, kosmulje, konifere, clematis, maline, jagode, lepotično grmičevje, vrbo žaluzijo in drugo imam v zalogi v samo prvovrstnih sadikah. Na zahtevo cenik. — M. Podlogar, drevničar in vrtnar, Dobrna pri Celju. 2208

Razna zastopstva
za Volvodino prevzemamo, potujemo z lastnim avtomobilom, razpolagamo z garancijami. —

Stojančević Komp.,
PERLEZ - BANAT

Danes, v soboto, 1. oktobra ter v nedeljo 2. oktobra v gostilni pri Lozarju v Rožni ulici št. 15

velika match-rokobra in težka atletika

Da zadovolji cenj. občinstvo, je lastnik g. Ivan Janozović angažiral širom sveta znane svetovne rokoborce in atlete, ki pred odhodom na turnejo v inozemstvo nastopijo s še nevidenimi rekordnimi atrakcijami težke atletike in rokoborbe. Nastopi tudi ljubljanski sportski rokoborec. — Brez vstopnin. — Za izvrstne čevapčice, ražnjiče itd. in pravo turško kavo poskrbi lastnik g. Janozović.

STAMPILJE
etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
S. Petra 6/13

I. Stjepušin
ZAGREB, Jurjevska 57
priporoča najboljšerambure, žice, škele,partiture ostale potrebščine za sva glazbala. Odlikovan na pariskojizložbi Cjenici tranku.

Radio aparati in deli

slovitih nemških tvornic po tvornički ceni v zalogi. Prodaja na malo in veliko. Za amaterje, ki sami sestavijo aparate, polovična cena.

Zahtevajte brezplačni ilustrovani cenik.
Tudi na mesečne obroke.

Pridite na vsakodnevni brezplačni koncert od 16. do 18. in od 20. do 22. ure ali zahtevajte, da se Vam potom Vašega telefona priredi brezplačen koncert na št. 41 — 85

Potniki in preprodajalci naj se javijo, dober zaslužek.

Ing. Blažek
prva specialna tvornica za radio, telefonijo, telegrafijo in preo. mehaniko.

BEograd Telef. 41-85 **Berlin S. W. 11**
Jakiševa ul. 11. Bernburgerstrasse 6.

Radio aparati in deli

slovitih nemških tvornic po tvornički ceni v zalogi. Prodaja na malo in veliko. Za amaterje, ki sami sestavijo aparate, polovična cena.

Zahtevajte brezplačni ilustrovani cenik.
Tudi na mesečne obroke.

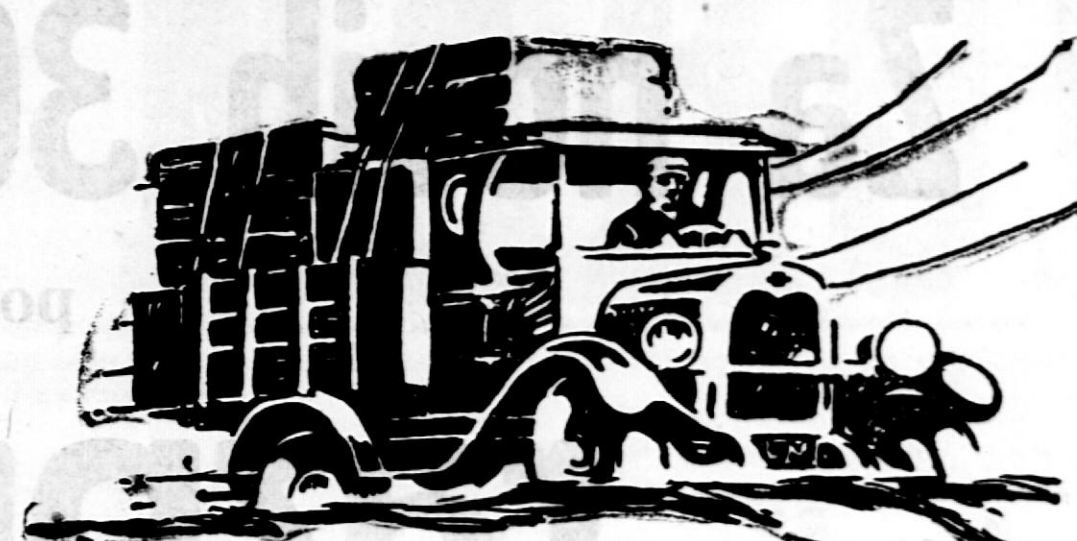
Pridite na vsakodnevni brezplačni koncert od 16. do 18. in od 20. do 22. ure ali zahtevajte, da se Vam potom Vašega telefona priredi brezplačen koncert na št. 41 — 85

Potniki in preprodajalci naj se javijo, dober zaslužek.

Ing. Blažek
prva specialna tvornica za radio, telefonijo, telegrafijo in preo. mehaniko.

BEograd Telef. 41-85 **Berlin S. W. 11**
Jakiševa ul. 11. Bernburgerstrasse 6.

PRODAJALCEM NA DROBNO:

Uspešno opravljanje nadrobne prodaje je v današnjih razmerah zavisno od obsežnosti kupčijskega področja.

Tiste staromodne kupčevalce, ki so imeli odjemalce samo v bližnji sosesčini, so prekosili oni novosegneti, katerih področje se razteza na milje okolici, ne pa samo na par ulic.

To so omogočila nova prevozna sredstva. — Mesto dostavljanja po trgovskih služabnikih ali s konji, se dostavlja dandanes z motorji. Tovorni Chevrolet avtomobil je današnji dan uspešno sredstvo pri vsaki nadrobni kupčiji. Njegova velika storilna zmožnost in malenkostni stroški opravljanja neposredno uplivata na vaš pridobitek.

V vašo osebno korist je, da preizkusite Chevrolet tovorni avtomobil. Vsak spodaj navedenih zastopnikov vam rad postreže z vsemi podatki.

Zastopniki v Jugoslaviji:

LJUBLJANA. V. & M. Barešić & Co., Dunajska cesta 12
BEograd: „Auto Omnia“ Kralja Aleksandra 11—13
SARAJEVO: Filijala „Auto-Omnia“, Aleksandrova 68
ZAGREB: V. & M. Barešić & Co., Kukovičeva ulica 30
NOVI SAD: „Velauto“, Kralja Aleksandra ulica 6
VELIKA KIKINDA: Bela Steiner

Proizvod General Motors

Najboljša v materialu in konstrukciji so:

kolesa, šivalni stroji Gritzner - Adler

URANIA PISALNI, švicarski PLETILNI stroj DUBIED.

Najlepše opreme samo pri

JOSIP PETELINC v Ljubljani

blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Telefon 2913

Najnižje cene. Večletna garancija.

KLIŠARNA „JUGOGRAFIKA“
TISKOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA Z. O. Z.

Vse vrste klišejev, črtne in avtotipije, izdeluje po predloženih risbah, peropisih ali slikah za navađen tisk ali za finejšo izvedbo eni ali več barvah, točno po naročilu, v najkrajšem času in po konkurenčno nizkih cenah.

LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP 23.

ZADRUŽNA HRANILNICA
reg. pos. in gosp. zadruga z o. z. v LJUBLJANI, Sv. Petra cesta 19

Podeljuje vsakovrtnne kredite, eskomтира menice, inkasira fakture ter izvršuje razen deviznih in valutnih vse v bančno stroko spadajoče posle

Sprejema hranilne vloge na knjižice ali v tekočem računu ter jih obrestuje po dogovoru najugodnejše.

Kot pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije vodi poseben oddelek za njih prodajo, poleg tega prodaja tudi srečke Ratne štede na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Za novih 30.000 parov čevljev

potrebujemo prostora, zato

razprodajamo:

6.000 parov platnenih čevljev — stara cena Din 59.— — sedaj **Din 29.—**

10.000 parov platnenih čevljev — stara cena Din 89.— — sedaj **Din 69.—**

6.000 parov usnjenih luksuznih čevljev

stara cena Din 229.— — sedaj **Din 169.—**

4.000 parov lakastih luksuznih čevljev

stara cena Din 249.— — sedaj **Din 169.—**

Dame, ne prezrite te prilike in pridite v našo najbližnjo podružnico.

Rado

ZVITKE (role) za računske stroje ček in kontrolne zvitke za blagajne vseh sistemov. — ma vedno in vsaki količini v zalogi

Lud. Baraga, Ljubljana, Selenburgova ulica 61 Telefon 2980

RADIOAMATERJI!

Kupujte samo dober material, ako hočete doseči zaželjeni uspeh. Izšel je naš najnovejši katalog prvovrstnih radio-modelov, kakor N.S.F., Thomson Houston in dr. z bogato ilustriranimi slikami, katerega razpošiljamo brezplačno. Katalog je opremljen s tehnično priložjo, praktično tabelo, mnogoštevilnimi risbami, s popisom materiala in označbo cen, kakor tudi s tabelo za reguliranje. — Din 10.—

RADIO tehnika
Zagreb. Gajeva ul. 21

Za stavbe

po znižanih cenah vsakovrsten suh, tesan in žagan les vsako množino v zalogi. Zaganje, odpadki od lesa, drva. Dostava tudi na stavbo.

Fran Suštar.

lesna industrija in trgovina parna žaga
Ljubljana, Dolenjska cesta

2/10

Ocarinjenje

vseh ovoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi **RAJKO TURK**, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno. 96/L

Teod. Korn, Ljubljana,

Poljanska cesta št. 3.

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni kleper; instalacije vod. dov. Naprava strelododov. Kopališke in klosetne naprave. Zdelovanje posod i. pločevine za firnež, barvo, lat. in med vsake velikosti, kakor tudi sod (škatlic) za konzerve ter z litografijo 123/L

Divji kostani
suhe jedilne gobe

itd. kupuje vsako količino

V. H. ROHRMANN

Ljubljana 2187

Popolnoma suha lepa

BUKOVA DRVA

v polenih ali razžagana, kakor tudi mehka drva dobavlja tvrdka **ARBOR d. d.**, Dunajska c. 50 v vsaki množini od 1 m³ naprej. Dostavlja tudi na dom. Telefon 2546.

2201

Zastore, posteljna pregrinjala perilo, monograme, obleke i. dr. veze najfinejše in najcenejše

mehanično umetno vezenje

Matek & Mikeš

Ljubljana, Da Imatinova ulica 13

Entljanje, ažuriranje, predtiskanje ženskih ročnih del za trgovino, šolo in dom.

Kral. ang. parobrod. linija

ROYAL MAIL LINE za JUŽNO AMERIKO

Brazilijo-Uraguay-Argentinio in Kubo-Chile-Peru

informacije brezplačno pri podzastopniku

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica šte. 26

Prometni zavod za premog d. d.
Ljubljana

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo.

Premog domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe

Kovaški premog vseh vrst

Koks tvorniški, plavžarski in plinski

Brikete

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani.
Miklošičeva cesta 15/1

Tvornica.

Večje inozemsko podjetje išče primeren objekt za ustanovitev tekstilne tvornice v bližini Ljubljane ali Maribora. — Natančne navedbe velikosti, površine, pozidano ali nepozidano, event. strojne naprave, delavske razmere, cena pod: „W. Z. 5952“ na Rudolf Mosse, Wien I., Seilerstätte 2.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiju).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjuni in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Brzjavke: Kredit. Ljubljana. Telefon št. 2040, 2457, 2548; interurban: 2706, 2806